

Universal Capital Bank

Javno objavljivanje podataka Universal Capital Bank ad
Podgorica na 31.12.2023.godine

Podgorica, maj 2024.godine

Godišnje javno objavljivanje

SADRŽAJ:

I UVOD	3
II CILJEVI I POLITIKE UPRAVLJANJA RIZIKOM	3
III PREDMET OBJAVLJIVANJA	8
1. OBUHVAT PODATAKA KOJI SE JAVNO OBJAVLJUJE	8
2. PODACI O REGULATORNOM KAPITALU	11
3. PODACI O KAPITALNIM ZAHTJEVIMA I IZNOSI RIZIKOM PONDERISANIH IZLOŽENOSTI	13
4. PODACI U VEZI SA IZLOŽENOŠĆU KREDITNOM RIZIKU DRUGE UGOVORNE STRANE	17
5. PODACI O KONTRACIKLIČNOM BAFERU KAPITALA	17
6. PODACI O IZLOŽENOSTI KREDITNOM RIZIKU I RIZIKU RAZVODNJAVANJA	17
7. PODACI O OPTEREĆENOJ I NEOPTEREĆENOJ IMOVINI	24
8. PODACI O PRIMJENI STANDARDIZOVANOG PRISTUPA	24
9. PODACI O IZLOŽENOSTI TRŽIŠNOM RIZIKU	25
10. PODACI O UPRAVLJANJU OPERATIVNIM RIZIKOM	25
11. PODACI O KLJUČNIM INDIKATORIMA	25
12. PODACI O IZLOŽENOSTI RIZIKU KAMATNE STOPE IZ POZICIJA KOJIMA SE NE TRGUJE	29
13. PODACI O IZLOŽENOSTI POZICIJAMA SEKJURITIZACIJE	29
14. PODACI U VEZI POLITIKE PRIMANJA	30
15. PODACI O KOEFICIJENTU FINANSIJSKOG LEVERIDŽA	35
16. PODACI U VEZI ZAHTJEVA ZA LIKVIDNOŠĆU	37
17. PODACI O PRIMJENI IRB PRISTUPA NA KREDITNI RIZIK	38
18. PODACI U VEZI PRIMJENE TEHNIKA UBLAŽAVANJA KREDITNOG RIZIKA	38
19. PODACI U VEZI PRIMJENE NAPREDNIH PRISTUPA ZA OPERATIVNI RIZIK	40
20. PODACI U VEZI PRIMJENE INTERNIH MODELA ZA TRŽIŠNI RIZIK	40

I UVOD

U skladu sa članom 237 Zakona o kreditnim institucijama („Službeni list CG”, broj 072/19” od 26.12.2019, 082/20 od 06.08.2020, 008/21 od 26.01.2021) i Odlukom Centralne Banke Crne Gore o javnom objavljivanju podataka o kreditnoj instituciji ("Službeni list Crne Gore", br. 128/20 od 30.12.2020) (u daljem tekstu Odluka), Universal Capital Bank AD Podgorica (u daljem tekstu: Banka) javno objavljuje podatke o finansijskom stanju, poslovanju i rizičnom profilu.

Izveštaj obuhvata kvalitativne i kvantitativne podatke shodno odredbama Odluke o javnom objavljivanju podataka o kreditnoj instituciji koji se odnose na dan 31.12.2023.godine.

U ovom dokumentu, Banka u skladu sa članom 2 i članom 3 Odluke objavljuje materijalno značajne informacije o kapitalnim zahtjevima i iznosima rizikom ponderisanih izloženosti, ključnim indikatorima i ostalim podacima koji prikazuju njeno finansijsko stanje i rizični profil. Materijalno značajna je informacija čije bi neobjelodanjivanje ili pogrešno javno objavljivanje moglo promijeniti procjenu ili poslovnu odluku lica koje se koristi tim informacijama za uspostavljanje ili nastavljanje poslovnog odnosa sa Bankom.

Ovaj dokument ne sadrži zaštićene i povjerljive informacije čije bi javno objavljivanje ugrozilo konkurentsku poziciju banke, kao i informacije koje se odnose na lica koja stupaju u ugovorene odnose sa bankom čija je povjerljivost obavezujuća za banku.

Izveštaj se javno objavljuje na internet stranici Banke: www.ucbank.me

II CILJEVI I POLITIKE UPRAVLJANJA RIZIKOM

Strategija upravljanja rizicima 2024.-2026.godine:

Ciljevi upravljanja rizicima Banke su:

- targetiranje ciljnog rizičnog profila Banke do nivoa prihvatljivog uticaja potencijalnih gubitaka zbog prihvaćenih rizika;
- kreiranje odgovarajuće organizacione i upravljačke strukture koja će podržati ove ciljeve i brinuti o njihovoj realizaciji;
- edukacija svih zaposlenih u Banci, u pravcu boljeg razumijevanja prisutnosti i uticaja rizika u poslovanju, njihovom obimu i potrebi kontrole istih. Cilj je da svaki zaposleni u Banci razumije značaj koji ima u procesu identifikacije i praćenja uzroka rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju;
- izbor pristupa mjerenju izloženosti Banke rizicima i mjere na planu monitoringa;
- kontinuirano revidiranje i unapređenje postojećih internih kontrola;
- kontinuirano revidiranje internih akata banke na svim nivoima (strateškim, operativnim i tehničkim) i usaglašavanje politika, procedura i metodologija vezanih za pojedini rizik.

Banka uz ciljeve upravljanja rizicima blisko prati i sljedeće finansijske i regulatorne ciljeve:

- Finansijski ciljevi se odnose na napore Banke da uz prihvatljiv nivo rizika i optimalne troškove ostvari profitabilnost i zaštiti interese akcionara, zaposlenih i klijenata.
- Regulatorni ciljevi odnose se na poštovanje *regulatornih okvira iz domena identifikacije, mjerenja, upravljanja i kontrole rizika.*

Politika upravljanja kreditnim rizikom i rizicima povezanim sa kreditnim rizikom:

Politika plasmana Banke temelji se na racionalnosti i ekonomičnosti kroz ulaganje bančinih sredstava u skladu sa stanjem i uslovima na finansijskom tržištu i ulaganje na profitabilan način, uz pažljivo praćenje i analizu svih rizika kojima je Banka izložena.

Odobrovanje plasmana klijentima se vrši u skladu sa propisima Centralne banke Crne Gore i internim aktima Banke kojima je regulisano upravljanje kreditnim rizikom i ostalim rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju i uređeno operativno postupanje u vezi analize, odobravanja i monitoringa poslova plasmana.

Sljedeći principi karakterišu pristup Banke upravljanju kreditnim rizikom:

- Intenzivno analiziranje kapaciteta za zaduživanje klijenata Banke;
- Pažljivo dokumentovanje analiza kreditnog rizika i procesa uključenih u kreditne operacije, obezbjeđujući da obavljene analize mogu razumijeti i treće strane sa adekvatnim znanjem;
- Izbjegavanje prezaduživanja klijenata Banke;
- Izgradnja ličnog i dugoročnog odnosa sa klijentom i održavanje redovnog kontakta;
- Sistematsko praćenje otplate kreditne izloženosti;
- Sistematsko praćenje kašnjenja u otplati;
- Sistematska naplata iz kolaterala u slučaju neizvršenja obaveza;
- Implementacija i sprovođenje pažljivo osmišljenih i dobro dokumentovanih procesa; i
- Primjena principa „čtetvoro očiju“.

Politika upravljanja rizikom druge ugovorne strane:

Cilj ove politike je da se spriječi da Banka ostvaruje gubitke zbog nespremnosti ili nemogućnosti druge ugovorne strane ili izdavaoca (emitenta) da izmiri svoje obaveze u transakciji i da obezbijedi za Banku osnovu za obavljanje aktivnosti na međubankarskom tržištu, a koja uključuje svijest o mogućim rizicima.

Politika upravljanja rizikom likvidnosti:

Osnovni cilj Banke, vezano za pitanje likvidnosti, jeste da finansira svoje aktivnosti po što je moguće povoljnijim uslovima, kao i da osigura pozitivnu likvidnosnu poziciju u svakom trenutku pa i u vanrednim okolnostima – krizama likvidnosti. Banka nastoji da pomiri dva suprotstavljena principa likvidnosti a to su trenutna raspoloživost likvidne aktive i niska cijena koštanja tih sredstava, a sve to radi postizanja primarnih ciljeva bankarskog poslovanja: sigurnost, efikasnost i profitabilnost.

U svrhu adekvatnog upravljanja rizikom likvidnosti, Banka se pridržava sljedećih principa:

- Proces identifikacije, mjerenja, ublažavanja i praćenja rizika likvidnosti vrši se na kontinuiranoj osnovi za sve valute (denominovano u EUR);
- Analiza faktora likvidnosti kao i stabilnosti odnosno volatilnosti depozita se zasniva na istorijskim podacima;
- Upravljanje rizikom likvidnosti se obavlja odgovorno, konzervativno i u skladu sa Strategijom upravljanja rizicima i Politikom Banke za upravljanje rizikom likvidnosti, zahtjevima regulatora u vezi sa upravljanjem rizikom likvidnosti i uz maksimalno poštovanje principa za transparentno upravljanje i superviziju rizika likvidnosti, predloženih od strane Bazelskog komiteta za superviziju banaka.

Politika upravljanja rizikom modela:

Cilj validacije modela je osiguranje maksimalno mogućeg nivoa preciznosti, konzistentnosti i nepristrasnosti modela, dok je rezultat validacije modela lista nedostataka modela, kao i mjere za njihovo prevazilaženje ili ublažavanje tokom narednog perioda.

Sve komponente modela su predmet validacije, uključujući ulazne podatke, obradu podataka, dokumentovanje kao i izvještavanje. Kako bi kvalitet modela bio zadovoljavajući, podaci koje model koristi moraju imati dobar kvalitet (relevantnost, konzistentnost, dostupnost i tačnost) i dovoljan kvantitet. Prilikom procesa validacije modela neophodno je provjeriti da li podaci koje je model koristio u prošlosti i koji se koriste za kvantitativnu analizu validacije ispunjavaju pomenute kriterijume.

Politika za procjenu adekvatnosti internog kapitala (ICAAP):

Banka izračunava interne kapitalne zahtjeve kvantitativnim metodama ili ako je rizike teško kvantifikovati, procjenjuje značajne rizike koristeći metodologije i pristupe koji su primjereni i proporcionalni organizaciji i poslovnim aktivnostima.

Banka procjenjuje za koje je rizike pri utvrđivanju internih kapitalnih zahtjeva primjereno da koristi kvantitativne metode, a za koje će umjesto određivanja internih kapitalnih zahtjeva da koristi isključivo mjere ublažavanja ili kontrolisanja rizika.

Detalje u vezi sa pristupima za obračun internih kapitalnih zahtjeva te samim obračunavanjem internih kapitalnih zahtjeva za značajne rizike, kako one koji se mogu kvantifikovati, tako i one koje je teško precizno kvantifikovati Banka propisuje u okviru internog akta „Metodologija za procjenu adekvatnosti internog kapitala (ICAAP) i stres testove“.

Politika za procjenu adekvatnosti likvidnosti:

Banka je uspostavila adekvatan sistem upravljanja likvidnim sredstvima, tako da u svakom vremenskom trenutku ima dovoljan iznos likvidnih sredstava koji je neophodan da pokrije dospjele obaveze. Takođe, Banka kontinuirano prati sve trenutne i buduće ugovorene prilive i odlive, prati poslovanje svojih klijenata i buduće prilive i odlive po osnovu depozita. Banka prati izvore potencijalnih potreba za likvidnošću i povezanih događaja koji mogu uticati na tu potrebu, a povezani su sa bilansnim pozicijama (za slučaj nedostatka likvidnih sredstava) kao i valuta u kojima su iskazane izloženosti.

Banka redovno preispituje uzajamno djelovanje rizika finansiranja (funding risk) i rizika tržišne likvidnosti (market risk). Banka obezbjeđuje upravljanje rizikom likvidnosti u različitim vremenskim periodima rizika, uzimajući u obzir promjene u intradnevniim potrebama za sredstvima i načinima finansiranja, kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim potrebama za sredstvima i načinima finansiranja, kao i potencijalne slabosti zavisno od različitih događaja, njenih aktivnosti i strategije, kako bi se obezbijedilo održavanje adekvatnog nivoa bafera za likvidnost, a koji predstavlja dovoljno likvidnih sredstava i to visoko kvalitetne, neopterećene likvidne aktive, koja je raspoloživa u svakom trenutku za korišćenje bez pravnih ili operativnih ograničenja, u različitim stresnim situacijama (različitog intenziteta i trajanja), uključujući i gubitak ili smanjenje neobezbjeđenih i inače dostupnih izvora finansiranja.

Politika za upravljanje rizikom koncentracije:

Banka mjeri, upravlja, prati i izvještava o riziku koncentracije kojem je izložena i nastoji da identifikuje rizike koncentracije kada planira ulazak u nove aktivnosti, posebno one koje proizilaze iz novih proizvoda i tržišta.

Banka aktivno upravlja pojedinačnim izloženostima riziku kako bi ublažila mogućnost pojave neželjene koncentracije unutar svog portfolija. Banka nastoji da umanja svoju izloženost riziku koncentracije kroz diversifikaciju svog portfolija, u mjeri u kojoj je to moguće. Ovu intenciju Banka sprovodi kroz portfolio diversifikaciju (rast broja klijenata iz različitih kategorija i sektora) i geografsku diversifikaciju (klijenti iz različitih sredina).

Dodatno, Banka vrši stalnu procjenu i prilagođavanje poslovnih i strateških ciljeva kako bi izloženost Banke riziku koncentracije bila usklađena sa sklonošću Banke preuzimanju rizika koji je definisan Strategijom upravljanja rizicima, RAF-om i RAS-om.

Struktura i organizacija funkcije upravljanja rizicima

Služba za kontrolu, mjerenje i izvještavanje o rizicima je organizovana na način da efikasno upravlja svim materijalno značajnim rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju, pri čemu je fokus stavljen na upravljanje kreditnim rizikom, rizikom likvidnosti i tržišnim rizicima.

Služba za kontrolu, mjerenje i izvještavanje o rizicima odgovorna je za sistem izvještavanja nadležnim tijelima, kao i regulatornim tijelima sa područja upravljanja rizicima. Izvještavanje se odvija u okviru standardizovanih izvještaja koji se izrađuju na osnovu metodologija za mjerenje i praćenje pojedinih vrsta rizika.

Uprava Banke pruža cjelokupni nadzor nad upravljanjem rizicima i kapitalom Banke i odgovorna je za definisanje i implementiranje sveobuhvatne i usklađene poslovne strategije i strategije rizika za Banke. Služba za kontrolu, mjerenje i izvještavanje o rizicima ima sljedeće odgovornosti: definiše i predlaže na usvajanje Upravnom odboru, uz saglasnost Nadzornog odbora strategiju i politike, dok procedure i metodologije za identifikovanje, mjerenje, ublažavanje, praćenje i kontrolu rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju predlaže na usvajanje Upravnom odboru.

Obim i vrsta sistema izvještavanja i mjerenja rizika:

Proces izvještavanja o rizicima obuhvata segment internog, regulatornog i ostalog izvještavanja po potrebi.

Služba za kontrolu, mjerenje i izvještavanje o rizicima priprema mjesečno/kvartalno (a po potrebi i češće) izvještaje za Upravni odbor, Odbor za rizike kao i za Nadzorni odbor, dok eksterne izvještaje dostavlja Centralnoj banci Crne Gore na način i u rokovima definisanim njihovim propisima.

Banka u dijelu eksternog izvještavanja o izloženostima rizicima ima obavezu i javnog objelodanjivanja podataka i sl.

Zaštita od rizika i ublažavanje rizika, kao i strategija postupaka za praćenje stalne efikasnosti zaštite od rizika i ublažavanja rizika:

Banka u poslovanju primjenjuje tehnike ublažavanja kreditnog rizika, koje obuhvataju instrumente materijalne i nematerijalne kreditne zaštite.

U cilju smanjenja kreditnog rizika identifikovanog prilikom odobravanja plasmana ili rizika koji može nastupiti u toku otplate kredita, Banka je svojim unutrašnjim aktima, Politikom i Procedurom upravljanja kreditnim rizikom, Katalogom prihvatljivih kolaterala Banke, Odlukom o bankarskim proizvodima po poslovima plasmana i depozita, definisala vrste instrumenata obezbjeđenja i instrukcije počev od prijema, čuvanja, vrednovanja, praćenja i upravljanja tim instrumentima obezbjeđenja. Ovaj proces predstavlja tehniku ublažavanja kreditnog rizika.

Polazeći od standardizovanog pristupa izračunavanja potrebnog kapitala za kreditni rizik kod računanja rizikom ponderisane aktive, Banka primjenjuje tehnike ublažavanja kreditnog rizika u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.

U skladu sa ICAAP-om, Banka će vršiti procjenu primjenljivosti tehnika ublažavanja kreditnog rizika i efikasnost istih, i u slučaju nedovoljnog uticaja na umanjenje rizika, predlaže mjere za njihovo poboljšanje.

Izjave organa upravljanja Banke o primjerenosti mehanizama za upravljanje rizičnim profilom i strategiji Banke

Usvajanjem Izvještaja o javnom objavljivanju podataka organi uprave izjavljuju da su mehanizmi za upravljanje rizičnim profilom i kao i strategija Banke primjereni.

Podaci o sistemu upravljanja:

Od 01.01.2022.godine stupila je na snagu nova bankarska regulativa, tačnije Zakon o kreditnim institucijama i prateća podzakonska akta, koja ima za cilj približavanje važećoj bankarskoj regulativi u Evropskoj uniji. Usaglašavanje sa zahtjevima navedene regulative dovelo je do izmjena u sistemu korporativnog upravljanja, po kojem su organi kreditne institucije:

- 1 Skupština akcionara;
- 2 Nadzorni odbor; i
- 3 Upravni odbor.

Saglasno tome, Banka je ranijim Odlukama Skupštine odnosno Odbora direktora imenovala članove Nadzornog (5 članova) i Upravnog odbora (3 člana) za koje je Centralna Banka Crne Gore izdala odobrenja dana 10.12.2021.godine.

U nastavku su dati podaci o članovima nadzornih i upravnih tijela Banke:

Ime i prezime	Nadzorni odbor
Alfredo Longo	Predsjednik Nadzornog odbora
Aco Aleksić	Član Nadzornog odbora
Božo Milatović	Član Nadzornog odbora
Josip Pecirep	Član Nadzornog odbora
Masroor Ul Haq	Član Nadzornog odbora

Ime i prezime	Upravni odbor
Miloš Pavlović	Predsjednik Upravnog odbora
Nikola Vujošević	Član Upravnog odbora
Veselin Vuković	Član Upravnog odbora

Banka je usvojila Politiku primjerenosti članova Nadzornog i Upravnog odbora i nosilaca ključnih i kontrolnih funkcija sa dinamikom procjene i istu revidirala u aprilu 2023.godine. Politikom je propisan postupak procjene primjerenosti kao i dinamika postupka.

Banka je u aprilu 2023.godine usvojila Politiku rodne ravnopravnosti u upravljačkim strukturama i tijelima u Universal Capital Bank AD.

Banka je uspostavila Odbor za rizike (kao i Odbor za imenovanja, Odbor za primanja i Revizorski odbor), koji je tokom 2023.godine održao 8 sjednica.

Upravni odbor intenzivno učestvuje u upravljanju rizicima na način da jednom nedeljno zasijeda i razmatra kandidovani materijal i pitanja, medju kojima i materijal vezan za upravljanje rizicima, i o svemu pravovremeno informiše članove Nadzornog odbora. Takodje, nadležne službe u Banci i kontrolna funkcija rizika redovno dostavljaju izvještaje u kojima informišu članove Nadzornog, Upravnog odbora i Odbora za rizike o svim pitanjima iz ove oblasti.

III PREDMET OBJAVLJIVANJA

Predmet javnog objavljivanja za 2023.godinu (utvrđen Odlukom, član 4 do član 24) su podaci i informacije koji za osnov imaju podatke i informacije i/ili su u vezi sa:

- Obuhvat podataka koji se javno objavljuje;
- Podaci o regulatornom kapitalu;
- Podaci o kapitalnim zahtjevima i iznosi rizikom ponderisanih izloženosti;
- Podaci o izloženosti kreditnom riziku druge ugovorne strane;
- Podaci o kontracikličnom baferu kapitala;
- Podaci o izloženosti kreditnom riziku i riziku razvodnjavanja;
- Podaci o opterećenju i neopterećenju imovini;
- Podaci o primjeni standardizovanog pristupa;
- Podaci o izloženosti tržišnom riziku;
- Podaci o upravljanju operativnim rizikom;
- Podaci o ključnim indikatorima;
- Podaci o izloženosti riziku kamatne stope iz pozicija kojima se ne trguje;
- Podaci o izloženosti pozicijama sekjuritizacije;
- Podaci u vezi politike primanja;
- Podaci o koeficijentu finansijskog leveridža;
- Podaci u vezi zahtjeva za likvidnošću;
- Podaci o primjeni IRB pristupa na kreditni rizik;
- Podaci u vezi primjene tehnika ublažavanja kreditnog rizika;
- Podaci u vezi primjene naprednih pristupa za operativni rizik; i
- Podaci u vezi primjene internih modela za tržišni rizik.

1. OBUHVAT PODATAKA KOJI SE JAVNO OBJAVLJUJE

1.1 Poslovno ime i registrovano sjedište Banke

Universal Capital Bank A.D., Podgorica (u daljem tekstu „Banka“ ili „UCB“) počela je sa radom dana 1.12.2007.godine pod imenom First Financial Bank A.D., Podgorica, u skladu sa Licencom izdatom od strane Centralne banke Crne Gore (u daljem tekstu „CBCG“) 12.07.2007.godine, a na osnovu Zakona o bankama i ostalim pozitivnim propisima. Prva transakcija je obavljena 17.12.2007.godine. Odluka o promjeni naziva Banke donešena je na sjednici Skupštine akcionara održanoj 30.05.2014.godine, dok je dana 4.06.2014.godine izvršena registracija promjene podataka.

Osnovne informacije Banke:

- Rješenje CBCG: dozvola za rad (Licenca) br. 0101-2933/3-2 od 12.07.2007.godine
- Datum donošenja osnivačkog akta: 09.02.2007.godine
- Datum donošenja Statuta: 18.09.2007.godine
- PIB: 02684462
- RegistarSKI broj: 4-0008441
- PDV broj: 30/31-15112-8

Sve informacije prezentovane u ovom javnom objelodanjivanju odnose se na pojedinačne finansijske informacije Banke, osim informacija u tački 1.2.

1.2 Konsolidovani finansijski izvještaji

Banka je matično pravno lice, koja ima 100% vlasništva u dva zavisna pravna lica (podređeni članovi), koji zajedno čine Grupu. Podređeni članovi bankarske grupe i njihovo učešće u aktivi Banke na dan 31.12.2023.godine:

Naziv pravnog lica	Učešće u aktivi Banke	% učešća	Osnovna djelatnost
Portokali Adriatic d.o.o. Podgorica	0.05%	100%	Trgovina na malo voćem i povrćem u specijalizovanim prodavnicama
Universal Capital Bank Financial Service, Dubai	0.19%	100%	Savjetovanje o finansijskim proizvodima i kreditima

Portokali Adriatic d.o.o. je društvo registrovano kod Centralnog registra privrednog suda u Podgorici, rješenjem broj 5-0717930/001 od 03.02.2015.godine. Registrovano sjedište Društva je u ulici Stanka Dragojevića bb, Podgorica. Matični broj Društva je 03028704.

Universal Capital Bank Financial Service je društvo registrovano kod Dubai International Financial Centre (DIFC) u Dubai-u, UAE, pod registarskim brojem 5615 od 01.04.2022.godine. Registrovano sjedište društva je Unit OT 17-43, Level 17, Central Park Towers, P.O. Box 507277, DIFC, Dubai, UAE

Sjedište Banke/Grupe je u Podgorici, Ulica Stanka Dragojevića bb.

Poslovne aktivnosti Banka/Grupa sprovodi na teritoriji cijele Crne Gore i UAE.

Na dan 31.12.2023.godine Grupu čine centrala u Podgorici, filijale u Miločeru i Podgorici, Predstavništvo Banke u Dubaiju i kancelarija UCBFS u Dubai-u. Grupa ima 91 zaposlenih radnika (31.12.2022.godine: 87 zaposlenih).

Banka sastavlja konsolidovane finansijske izvještaje i konsolidovani izvještaj menadžmenta o poslovanju u skladu sa Zakonom o računovodstvu („Sl. list CG“, br. 145/21 i 152/22), Zakonom o kreditnim institucijama („Sl. list CG“ br. 72/19, 82/20 i 8/21) i odlukama Centralne banke Crne Gore, koje regulišu finansijsko izvještavanje banaka. Priloženi finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu sa Odlukom o sadržaju, rokovima i načinu sačinjavanja i dostavljanja finansijskih izvještaja banaka („Sl. list CG“, br. 34/22).

U skladu sa članom 313 Zakona o kreditnim institucijama („Sl. list Crne Gore“ br. 72/19, 82/20 i 8/21) u konsolidovane finansijske izvještaje bankarske grupe ne uključuju se podređeni članovi bankarske grupe čiji je bilans stanja manji od 1% bilansa stanja nadređenog člana grupe. S obzirom da Banka, na dan 31.12.2023.godine, pod kontrolom ima dva podređena entiteta, od kojih jedan ispunjava uslov iz člana 313 Zakona o kreditnim institucijama, Banka za taj entitet koristi pravo na izuzeće od konsolidacije.

Prilikom sastavljanja konsolidovanih finansijskih izvještaja, Banka je ispunila zahtjeve na konsolidovanoj osnovi saglasno članu 310 Zakona o kreditnim institucijama i primijenila metod potpune konsolidacije za zavisno pravno lice Universal Capital Bank Financial Service iz Dubaia.

Finansijski izvještaji sa mišljenjem nezavisnog revizora dostavljeni su Centralnoj banci Crne Gore u skladu sa zakonskim propisima. Takodje, ovi izvještaji (pojedinačni i konsolidovani) su objavljeni na internet stranici Banke na adresi:

<https://ucbank.me/o-banci/poslovanje-banke/izvjestaji-nezavisnog-spoljnog-revizora/>

1.3 Pregled imovine i obaveza iz konsolidovanih finansijskih izvještaja

Konsolidovani bilans stanja na 31.12.2023.godine

(000 €)

SREDSTVA	31.12.2023.	31.12.2022.
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	78,262	194,323
Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	264,737	240,187
Kreditni i potraživanja od kreditnih institucija	30,262	29,608
Kreditni i potraživanja od klijenata	168,052	152,230
Hartije od vrijednosti	65,909	58,311
Ostala finansijska sredstva	514	38
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	49,751	29,930
Hartije od vrijednosti	49,751	29,930
Finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja	514	479
Hartije od vrijednosti	514	479
Investicije u pridružena društva, zavisna društva i zajedničke poduhvate po metodi kapitala	-	195
Investicione nekretnine	35	114
Nekretnine, postrojenja i oprema	4,351	4,484
Nematerijalna sredstva	527	247
Odložena poreska sredstva	574	924
Ostala sredstva	3,283	3,995
UKUPNA SREDSTVA:	402,034	474,878
OBAVEZE		
Finansijske obaveze koje se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti	357,235	441,232
Depoziti banaka i centralnih banaka	0	0
Depoziti klijenata	352,948	436,333
Kreditni klijenata koji nijesu kreditne institucije	4,288	4,899
Rezerve	427	343
Tekuće poreske obaveze	1,523	957
Odložene poreske obaveze	176	153
Ostale obaveze	8,923	6,414
Subordinisani dug	0	0
UKUPNE OBAVEZE:	368,285	449,099
KAPITAL		
Akcijski kapital	13,124	13,124
Neraspoređena dobit	14,300	11,893
Dobit/gubitak tekuće godine	8,597	4,999
Ostale rezerve	-2,271	-4,237
UKUPAN KAPITAL:	33,749	25,799
UKUPNI KAPITAL I OBAVEZE:	402,034	474,878

2. PODACI O REGULATORNOM KAPITALU

2.1 Potpuno usklađenje stavki regulatornog kapitala, prudencijalnih filtera i umanjenja

Kreditna institucija je dužna da u vezi sa regulatornim kapitalom javno objavi podatke koje se odnose na potpuno usklađenje stavki redovnog osnovnog kapitala, stavki dodatnog osnovnog kapitala, stavki dopunskog kapitala, kao i prudencijalnih filtera i umanjenja koja se primjenjuju na regulatorni kapital kreditne institucije. Podaci su prezentovani u pregledu niže:

Obrazac RK - Izvještaj o regulatornom kapitalu kreditne institucije (Sažetak) na 31.12.2023.godine (000 €)

OPIS POZICIJE	IZNOS
REGULATORNI KAPITAL	22,128
OSNOVNI KAPITAL (Tier 1)	22,128
REDOVNI OSNOVNI KAPITAL (CET 1)	22,128
Instrumenti kapitala koji se priznaju kao redovni osnovni kapital	13,124
plaćeni instrumenti kapitala	13,124
Neraspoređena (zadržana) dobit	14,505
Neraspoređena (zadržana) dobit iz prethodnih godina	14,505
dobit ili gubitak koji pripadaju vlasnicima matičnog društva (poz 22 iz BU)	8,257
(-) iznos dobiti ostvarene u toku tekuće godine ili dobiti ostvarene na kraju tekuće ine koji ne zadovoljava uslove za priznavanje	8,257
Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit (ukupni ostali rezultat) - FVOCI	-2,240
dobici ili gubici nastali ponovnim vrednovanjem instrumenata raspoloživih za prodaju utvrđenih u skladu sa MSFI 9	-2,240
(-) usklađivanja vrednovanja zbog zahtjeva za oprezno (prudencijalno) vrednovanje (AVA)	50
(-) usklađivanja vrednovanja izračnata prema jednostavnom pristupu	50
(-) Ostala nematerijalna imovina	527
(-) ostala nematerijalna imovina prije odbitka odloženih poreskih obaveza	527
(-) Instrumenti redovnog osnovnog kapitala subjekata finansijskog sektora ako kreditna institucija u tim subjektima ima značajno ulaganje	152
napomena: ukupan iznos ulaganja u instrumente redovnog osnovnog kapitala subjekata finansijskog sektora ako kreditna institucija u tim subjektima ima značajno ulaganje	152
(-) Pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke klasifikovane kao dobra aktiva	2,180

(-) Pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezerviranja za vanbilansne stavke klasifikovane kao nekvalitetne izloženosti na koje se ne primjenjuje odbitna stavka od redovnog osnovnog kapitala iz člana 18 tačka 13 Odluke o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija (nastale prije početka primjene te odluke)	352
Ostali elementi ili odbici od redovnog osnovnog kapitala	-
DODATNI OSNOVNI KAPITAL (AT1)	0
DOPUNSKI KAPITAL (Tier 2)	0

2.2 Uslovi i opis glavnih karakteristika instrumenata redovnog osnovnog kapitala koje je kreditna institucija emitovala

Redovni osnovni kapital koji je kreditna institucija emitovala iznosi EUR 13.124 hiljada i odnosi se na redovne obične akcije. Glavne karakteristike instrumenta redovnog osnovnog kapitala su:

- Instrument je emitovan direktno preko Skupštine akcionara;
- Instrument je u potpunosti otplaćen;
- Instrument ispunjava uslove za kapital i raspoređen je kao kapital u skladu sa propisima kojima se uređuje važeći računovodstveni okvir;
- Instrument je jasno i odvojeno prikazan u bilansu stanja kreditne institucije;
- Instrument nema dospijeće;
- Glavnica instrumenta ne smije se smanjiti ili otplatiti, osim u jednom od sljedeća dva slučaja:
 - likvidacije kreditne institucije;
 - diskrecionog otkupa instrumenta ili drugih diskrecionih načina smanjenja kapitala, ako je kreditna institucija dobila prethodno odobrenje Centralne banke u skladu sa članom 81 Odluke o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija.
- U odredbama kojima se uređuje instrument ne navodi se izričito ili implicitno da se glavnica instrumenta može smanjiti ili otplatiti, osim u slučaju likvidacije kreditne institucije. Kreditna institucija nije dala takve navode prije i u toku emisije instrumenta;
- Instrumenti ispunjavaju sljedeće uslove u vezi sa raspodjelom:
 - ne postoji povlašćeni tretman raspodjele u vezi sa redoslijedom isplate raspodjela, uključujući i u odnosu na druge instrumente redovnog osnovnog kapitala, a uslovi koji se primjenjuju u vezi sa instrumentima ne daju povlašćena prava za isplatu raspodjela;
 - raspodjele se mogu isplatiti imaocu instrumenta samo iz stavki raspoloživih za raspodjelu;
 - uslovi koji se primjenjuju u vezi sa instrumentom ne uključuju gornju granicu ili drugu vrstu ograničenja maksimalnog nivoa raspodjela;
 - nivo raspodjela nije određen na osnovu iznosa za koji je instrument kupljen pri emitovanju;
 - uslovi koji se primjenjuju u vezi sa instrumentom ne uključuju obavezu kreditne institucije da isplati raspodjele njegovom imaocu, niti kreditna institucija na bilo koji drugi način podliježe takvoj obavezi;
 - neisplaćivanje raspodjela ne predstavlja slučaj nastanka statusa neispunjavanja obaveza kreditne institucije;
 - otkazivanje raspodjela kreditnoj instituciji ne nameće ograničenja; i
 - u odnosu na sve instrumente kapitala koje emituje kreditna institucija, instrument apsorbuje prvi i srazmjerno najveći udio nastalih gubitaka, a svaki instrument apsorbuje gubitke u istoj mjeri kao i ostali instrumenti redovnog osnovnog kapitala;
- Instrument je podređen u odnosu na sva druga potraživanja u slučaju nesolventnosti ili likvidacije kreditne institucije;

- Instrument svom vlasniku daje pravo na potraživanje preostale imovine kreditne institucije, koja je u slučaju likvidacije kreditne institucije i nakon isplate svih nadređenih potraživanja srazmjerna iznosu takvih emitovanih i instrumenata i nije fiksna ili podložna gornjoj granici;
- Instrument nije obezbijeđen, niti pokriveni garancijom koja poboljšava podređeni status potraživanja od strane nekog od sljedećih subjekata:
 - kreditne institucije ili njenih zavisnih društava;
 - matičnog društva kreditne institucije ili njegovih zavisnih društava;
 - matičnog finansijskog holdinga ili njegovih zavisnih društava;
 - mješovitog holdinga ili njegovih zavisnih društava;
 - bilo kojeg društva koje je blisko povezano sa subjektima iz al. 1 do 5.ove tačke;
- Instrument ne mogu da budu predmet bilo kakvih ugovora ili sporazuma kojima se poboljšava podređeni status potraživanja na osnovu instrumenata u slučaju nesolventnosti ili likvidacije kreditne institucije; i
- Kreditna institucija nema isključivo diskreciono pravo donošenja odluke o raspodjeli u obliku koji nije gotovina ili u obliku instrumenata regulatornog kapitala bez saglasnosti Centralne banke.

2.3 Vrste i iznos prudencijalnih filtera koji se primjenjuju u skladu sa čl. 14 do 17 Odluke o adekvatnosti kapitala

U skladu sa članom 16 Odluke o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija, Banka izračunava dodatna uskladjivanja - AVA jednostavnim pristupom na način da primjenjuje 0,01% na sve pozicije iz aktive mjerene po fer vrijednosti. Utvrđeni iznos AVA se oduzima od redovnog osnovnog kapitala. Na 31.12.2023.godine AVA iznosi EUR 50 hiljada.

- U skladu sa članom 17. Odluke o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija, Banka priznaje nerealizovane gubitke od vrednovanja dužničkih instrumenata nastalih kao razlika između tržišne vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti navedenih instrumenata korigovanih za obračunate ispravke i odloženi porez. Na dan 31.12.2023.godine nerealizovani gubici iznose EUR 2.240 hiljada.
- U skladu sa članom 18 i 32 Odluke o adekvatnosti kapitala kreditnih institucija, Banka je umanjila redovni osnovni kapital za iznos ulaganja u zavisno pravno lice Universal Capital Bank Services limited od EUR 152 hiljade. Radi se o ulaganju kreditne institucije u kapital finansijske institucije u Ujedinjenim Arapskim Emiratima.
- U skladu sa članom 18 pomenute odluke, Banka je umanjila redovni osnovni kapital za iznos nematerijalne imovine od EUR 527 hiljada.
- U skladu sa članom 18 iste odluke, Banka je umanjila redovni osnovni kapital za razliku obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i obračunate ispravke vrijednosti u skladu sa MSFI-9 u iznosu od EUR 2.532 hiljada.

3. PODACI O KAPITALNIM ZAHTJEVIMA I IZNOSI RIZIKOM PONDERISANIH IZLOŽENOSTI

3.1 Rezime pristupa kreditne institucije procjeni adekvatnosti internog kapitala za podršku tekućim i budućim aktivnostima

Poslovna strategija Banke predstavlja osnovu za definisanje glavnih parametara koji treba da budu zadovoljeni (kapital, ROE, itd.). Takođe, poslovna strategija služi kao osnova za definisanje strategije upravljanja rizicima i apetita za rizikom, te strategije internog kapitala (strategije upravljanja

kapitalom). Na sledećoj slici su prikazani glavni koraci/komponente za obezbeđivanje adekvatnosti kapitala u skladu sa planiranim poslovanjem:

3.2 Iznos dodatnih kapitalnih zahtjeva na osnovu postupka supervizorske provjere iz člana 279 stav 1 tačka 1 Zakona i njegov sastav u pogledu instrumenata redovnog osnovnog kapitala, dodatnog osnovnog kapitala i dopunskog kapitala

U skladu sa propisima Centralne banke Crne Gore, Banka je obavezna da u svakom trenutku ispunjava sljedeće zahtjeve za kapitalom propisane članom 134 Zakona o kreditnim institucijama ("Sl. list CG", br. 72/19, 82/20 i 8/21):

- koeficijent adekvatnosti redovnog osnovnog kapitala od 4.5%;
- koeficijent adekvatnosti osnovnog kapitala od 6%; i
- koeficijent adekvatnosti ukupnog kapitala od 8%.

Osim navedenog, Centralna banka Crne Gore je u maju 2023.godine izvršila sveobuhvatnu supervizorsku ocjenu poslovanja Banke (finansijske informacije sa stanjem na dan 31.03.2023.godine) i utvrdila nove limite na osnovu rezultata, koji su pokazali da indentifikovani rizici predstavljaju nizak do umjeren rizik za održivost poslovanja. Imajući u vidu navedeno, utvrđeni su novi regulatorni zahtjevi koje je Banka dužna da ispunjava:

- koeficijent adekvatnosti redovnog osnovnog kapitala od 9.81%;
- koeficijent adekvatnosti osnovnog kapitala od 12%;
- koeficijent adekvatnosti ukupnog kapitala od 11.67%; i
- koeficijent adekvatnosti ukupnog kapitala uključujući kombinovani bafer (za 2023.godinu iznosi 3.26%) od 14.92%

Banka je dužna da obim svog poslovanja uskladi sa propisanim pokazateljima, odnosno da obim i strukturu svojih rizičnih plasmana uskladi sa Zakonom o kreditnim institucijama i propisima Centralne banke Crne Gore. Na dan 31.12.2023.godine, koeficijent adekvatnosti ukupnog kapitala obračunat od strane Banke iznosi 26.73% (2022.godine: 28.24%).

3.3 Rezultat postupka procjene adekvatnosti internog kapitala kreditne institucije, u skladu sa propisom kojim se uređuje procjena adekvatnosti internog kapitala

Ukupni potrebni interni kapital Banke iznosi EUR 9,760 hiljada (tj. Stub 1 i Stub 2).

3.4 Ukupan iznos rizikom ponderisanih izloženosti i odgovarajući ukupni kapitalni zahtjevi

Ukupan iznos rizikom ponderisanih izloženosti na 31.12.2023.godine iznosi EUR 61.555 hiljada. Banka u skladu sa članom 101 Odluke o adekvatnosti kapitala ("Službeni list Crne Gore", br. 128/20 od 30.12.2020, 140/21 od 30.12.2021.godine) izračunava potreban kapital za kreditni rizik primjenom standardizovanog pristupa (SA).

Prema Odluci o izvještajima koji se dostavljaju Centralnoj banci Crne Gore u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama i članom 5 istoimene odluke, Banka priprema i dostavlja izvještaje o rizikom ponderisanoj izloženosti kreditnom riziku, kreditnom riziku druge ugovorne strane i slobodne isporuke korišćenjem standardizovanog pristupa (SA), dok regulatorni kapitalni zahtjev za operativni rizik izračunava primjenom jednostavnog pristupa (BIA).

3.5 Bilansne i vanbilansne izloženosti, iznosi rizikom ponderisanih izloženosti i povezani očekivani gubici za svaku kategoriju specijalizovanog finasiranja

Kreditna institucija je dužna da javno objavi bilansne i vanbilansne izloženosti, iznose rizikom ponderisanih izloženosti i povezane očekivane gubitke za svaku kategoriju specijalizovanog finasiranja iz Tabele 1 člana 172 stav 7 Odluke o adekvatnosti kapitala i bilansne i vanbilansne izloženosti kao i iznose rizikom ponderisanih izloženosti za kategorije izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja utvrđene članom 174 stav 3 Odluke o adekvatnosti kapitala.

Ovaj izvještaj je u funkciji proračuna potrebnog kapitala za kreditni rizik. U nastavku slijedi pomenuti izvještaj u sažetoj formi:

Obrazac PBAV - Izvještaj o rizikom ponderisanoj izloženosti kreditnom riziku, kreditnom riziku druge ugovorne strane i slobodne isporuke korišćenjem standardizovanog pristupa (Sažetak) na 31.12.2023.godine (000 €)

RED. BR.	OPIS POZICIJE	BRUTO IZLOŽENOST	(-) ISPRAVKE VRIJEDNOSTI / REZERVACIJE / AVA / NEDOSTAJUĆE POKRIĆE NA ISPRAVKAMA	IZLOŽENOST UMANJENA ZA ISPRAVKE VRIJEDNOSTI / REZERVACIJE	IZNOS RIZIKOM PONDERISANE IZLOŽENOSTI NAKON PRIMJENE DODATNOG PONDERA ZA SME I ZA INFRASTRUKTURNE PROJEKTE
1	2	3	4	5=3-4	31=28-29-30
I	UKUPNE BILANSNE IZLOŽENOSTI KOJE PODLIJEŽU KREDITNOM RIZIKU	411,477	12,204	399,273	59,384
1.	izloženosti prema centralnim vladama i centralnim bankama	221,179	1,531	219,649	3,021
2.	izloženosti prema jedinicama regionalne ili lokalne samouprave	0	0	0	0
3.	izloženosti prema subjektima javnog sektora	0	0	0	0
4.	izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	0	0	0	0
5.	izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0	0	0	0
6.	izloženosti prema institucijama	31,763	222	31,541	6,456
7.	izloženosti prema privrednim društvima (<i>corporate</i>)	115,899	5,879	110,020	20,510
8.	izloženosti prema <i>retail-u</i>	5,974	1,506	4,468	2,608
9.	izloženosti obezbijeđene stambenim nepokretnostima	5,758	668	5,090	2,008
10.	izloženosti obezbijeđene poslovnim nepokretnostima	7,470	510	6,960	2,818
11.	izloženosti sa statusom neizmirenja obaveza	7,509	5,890	1,619	1,002
12.	visokorizične izloženosti	7,354	735	6,619	8,622
13.	izloženosti prema institucijama i privrednim društvima koje imaju kratkoročnu kreditnu procjenu	0	0	0	0
14.	izloženosti u obliku udjela ili akcija u subjekte zajedničkog ulaganja (CIU)	0	0	0	0
15.	vlasnička ulaganja	216	216	0	0
16.	ostale stavke aktive	15,862	937	14,925	13,341
II	UKUPNE BILANSNE IZLOŽENOSTI	411,476	12,204	399,272	59,383
III	UKUPNE VANBILANSNE IZLOŽENOSTI KOJE PODLIJEŽU KREDITNOM RIZIKU	15,165	607	14,558	2,171
1.	izloženosti prema centralnim vladama i centralnim bankama	0	0	0	0
2.	izloženosti prema jedinicama regionalne ili lokalne samouprave	0	0	0	0
3.	izloženosti prema subjektima javnog sektora	0	0	0	0
4.	izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	0	0	0	0
6.	izloženosti prema institucijama	0	0	0	0
7.	izloženosti prema privrednim društvima (<i>corporate</i>)	7,446	252	7,194	1,658
8.	izloženosti prema <i>retail-u</i>	4,382	95	4,287	478
9.	izloženosti obezbijeđene stambenim nepokretnostima	1,325	26	1,299	116
10.	izloženosti obezbijeđene poslovnim nepokretnostima	1,542	229	1,313	247
11.	izloženosti sa statusom neizmirenja obaveza	598	6	592	6
12.	visokorizične izloženosti	0	0	0	0
13.	izloženosti prema institucijama i privrednim društvima koje imaju kratkoročnu kreditnu procjenu	0	0	0	0
14.	izloženosti u obliku udjela ili akcija u subjekte zajedničkog ulaganja (CIU)	0	0	0	0
15.	ostale stavke aktive	470	5	465	10
IV	UKUPNE VANBILANSNE IZLOŽENOSTI	15,165	607	14,558	2,172
V	IZLOŽENOSTI / TRANSAKCIJE KOJE PODLIJEŽU KREDITNOM RIZIKU DRUGE UGOVORNE STRANE	0	0	0	0
VI	UKUPNE IZLOŽENOSTI	426,641	12,811	413,830	61,555

3.6 Kapitalni zahtjevi u skladu sa članom 39 Odluke o adekvatnosti kapitala

Banka ne posjeduje izloženosti instrumenata regulatornog kapitala koji se drže u bilo kojem društvu za osiguranje, društvu za reosiguranje ili holding osiguravača, pa samim tim za potrebe obračuna regulatornog kapitala nije neophodno odobrenje od strane Centralne banke za njihovo ne umanjivanje od regulatornog kapitala pri izračunavanju kapitalnih zahtjeva na pojedinačnoj i konsolidovanoj osnovi.

4. PODACI U VEZI SA IZLOŽENOŠĆU KREDITNOM RIZIKU DRUGE UGOVORNE STRANE

Banka ne posjeduje izloženosti derivata prema drugim ugovornim stranama (repo transakcija, transakcija pozajmljivanja hartija od vrijednosti ili robe drugoj ugovornoj strani ili od druge ugovorne strane, transakcije sa dugim rokom poravnanja i transakcija kreditiranja na marži), pa samim tim nije izložena kreditnom riziku druge ugovorne strane CCR (da druga ugovorna strana u transakciji može da dođe u status neispunjavanja obaveza prije konačnog poravnanja novčanih tokova transakcije). Banka će u slučaju izloženosti riziku druge ugovorne strane, za njegovo mjerenje za potrebe obračuna kapitala u okviru Stuba 2 po pravilu primijeniti pristup iz Stuba 1.

Banka nema Politike u vezi sa opštim i specifičnim rizicima iz čl. 327 Odluke o adekvatnosti kapitala.

Vrijednost izloženosti centralnim ugovornim stranama i povezane izloženosti riziku prikazane su u dijelu 8. Podaci o primjeni standardizovanog pristupa.

5. PODACI O KONTRACIKLIČNOM BAFERU KAPITALA

Kreditna institucija je dužna da javno objavi sljedeće podatke o kontracikličnom baferu kapitala:

- geografsku distribuciju iznosa izloženosti i iznosa kreditnih rizikom ponderisanih izloženosti koja se koristi kao osnova za izračunavanje kontracikličnog bafera kapitala;
- iznos specifičnog kontracikličnog bafera kapitala kreditne institucije.

Na dan 31.12.2023.godine kontraciklični bafer kapitala (specifična stopa) iznosi 0.002%.

6. PODACI O IZLOŽENOSTI KREDITNOM RIZIKU I RIZIKU RAZVODNJAVANJA

6.1 Oblast primjene i definicije pojmova „dospio“ i „umanjen“ za računovodstvene potrebe i moguće razlike između definicija za pojmove „dospio“ i „status neispunjavanja obaveza“ za računovodstvene i regulatorne potrebe

Dospjelim potraživanjima se smatraju sva potraživanja koja Banka nije uspjela naplatiti na ugovoreni datum dospjeća, odnosno potraživanja kod kojih je prisutno kašnjenje u izmirivanju duga od strane klijenta u odnosu na ugovorom definisane rokove.

U skladu sa regulativom Centralne banke Crne Gore pod nekvalitetnom aktivom¹ podrazumijeva se sva bilansna i vanbilansna aktiva klasifikovana u C, D i E kategorije.

¹ Pregled nekvalitetnih kredita dat je u tabeli u okviru tačke 6.5

6.2 Opis pristupa i metoda za utvrđivanje specifičnih i opštih ispravki vrijednosti za kreditni rizik

Za obračun ispravki Banka primjenjuje pristupe i metode u skladu sa Medjunarodnim standardom finansijskog izvještavanja MSFI 9.

6.3 Iznos i kvalitet kreditne izloženosti (kvalitetni, nekvalitetni i restrukturirani), izloženosti po osnovu dužničkih hartija od vrijednosti i vanbilansne izloženosti, uključujući akumulirano umanjeње vrijednosti, rezervacije i promjene negativnih fer vrijednosti zbog kreditnog rizika i iznosa primljenog kolaterala i finansijskih jemstava

Iznos i kvalitet izloženosti za kredite (kvalitetni, nekvalitetni i restrukturirani), izloženosti po osnovu dužničkih hartija od vrijednosti i vanbilansne izloženosti, uključujući akumulirano umanjeње vrijednosti, rezervacije i promjene negativnih fer vrijednosti zbog kreditnog rizika i iznosa primljenog kolaterala i finansijskih jemstava:

Izloženost po stepenu kreditnog kvaliteta - stavke bilansa (Sažetak) na 31.12.2023.godine (000 €)

R. br.	Stavke aktive bilansa	Novčani kolateral	Ostali kolaterali	Klasifikacija					Ukupno 8=3+4+5+6+7
				A	B	C	D	E	
		1	2	3	4	5	6	7	
1.	Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	86,655	87,288	213,759	50,299	3,924	17	3,142	271,141
1.a.	kreditni i potraživanja od kreditnih institucija			26,482	3,750	0	0	0	30,232
1.b.	kreditni i potraživanja od klijenata	86,655	87,288	120,972	46,549	3,924	17	3,117	174,579
1.c.	hartije od vrijednosti			65,791	0	0	0	0	65,791
1.d.	ostala finansijska sredstva			514	0	0	0	25	539
2.	Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	0	0	46,382	3,027	0	0	0	49,409
3.	Finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja	0	0	503	0	0	0	0	503
5.	Ukupni bruto krediti	0	0	0	0	0	0	0	0
6.	Kamatna potraživanja			120,972	45,242	3,924	17	3,117	173,272
7.	Vremenska razgraničenja	1,088	0	18	25	35	0	742	820
8.	Ukupni iznos bruto kredita i potraživanja (1.a+1.b+2.a+2.b+3.a+3.b+4.a+4.b+6.a+6.b+7.a+7.b)	0	0	2,040	100	-5	0	-3	2,132
11.	Investicije u pridružena društva, zavisna društva i zajedničke poduhvate po metodi kapitala			753		215			968
12.	Ostale stavke aktive na koje se izdvajaju rezervacije za potencijalne gubitke	4		715	531	1	104	248	1,599
26.	Ukupni iznos rezervacija za potencijalne gubitke za sve pozicije aktive na koje se izdvajaju rezervacije (14+18+22)			1,342	2,746	975	85	4,130	9,278
27.	Ukupni iznos ispravki vrijednosti za sve pozicije aktive na koje se izdvajaju rezervacije (15+19+23)			1,908	2,095	2,391	108	3,862	10,364
30.	Ukupan iznos nedostajućih rezervi			658	1,379	70	0	270	2,377
31.	Bilansna aktiva na koju se ne izdvajaju rezerve za potencijalne gubitke								85,584
32.	UKUPNA BRUTO AKTIVA (13+31)								412,156
33.	UKUPNA NETO AKTIVA (32-27)								401,792

Izloženost po stepenu kreditnog kvaliteta – stavke vanbilansa (Sažetak) na 31.12.2023.godine (000 €)

R. br.	Stavke aktive vanbilansa	Novčani kolateral	Ostali kolaterali	Klasifikacija					Ukupno (3+4+5+6+7)
				A	B	C	D	E	
				1	2	3	4	5	
1.	Izdane garancije	3,089	9,272	3,361	5,127	1,579			10,067
2.	Date kreditne obligacije (odobreni, a neiskorišćeni krediti)	3,276	166	4,195	722	181			5,098
7.	Vanbilans na koji se izdvajaju rezervacije za potencijalne gubitke (1+2+3+4+5+6)	6,365	9,438	7,556	5,849	1,760	0	0	15,165
8.	Rezervacije za potencijalne gubitke po vanbilansnim stavkama			38	233	238			509
9.	Rezervisanja za gubitke po vanbilansu			72	146	80			298
13.	Nedostajuće rezerve			23	120	12			155
14.	Vanbilansna aktiva na koje se ne izdvajaju rezerve za potencijalne gubitke								333,674
15.	Ukupno vanbilans								348,839

Restrukturirani krediti i potraživanja na 31.12.2023.godine (000 €)

R. br.	opis pozicije	iznos restrukturiranih potraživanja (glavnica)	broj partija koje su restrukturirane
1.	kredit	37,005	26
2.	ostala potraživanja	13	3
3.	ukupan iznos kredita i potraživanja	37,018	29

6.4 Analizu računovodstveno dospjelih izloženosti

U tabeli u nastavku prikazana je dospjela izloženost na 31.12.2023.godine:

	Dospjeli dug	Nedospjeli dug	Ispravka vrijednosti	Neto iznos
Stanovništvo	855	8,040	961	7,934
Privreda	3,080	162,604	6,713	158,971
Stanje na dan 31.12.2023.	3,935	170,644	7,674	166,905

	Dospjela kamata	Nedospjela kamata	Ispravka vrijednosti	Neto iznos
Stanovništvo	449	35	430	54
Privreda	371	1,252	322	1,301
Stanje na dan 31.12.2023.	820	1,287	752	1,355

6.5 Bruto knjigovodstvene vrijednosti izloženosti koje su u statusu neispunjavanja obaveza i koje nijesu u tom statusu, akumulirane opšte i specifične ispravke vrijednosti za kreditni rizik, njihova distribucija prema geografskom području i vrsti djelatnosti za kredite, dužničke hartije od vrijednosti i vanbilansne izloženosti

Bruto knjigovodstvene vrijednosti bilansnih izloženosti sa pripadajućim ispravkama vrijednosti razvrstane u zavisnosti od statusa neispunjenja obaveza (nekvalitetne izloženosti, klasifikovane u kategorije C, D i E) na 31.12.2023.godine (000 €)

Stavke aktive bilansa	Kvalitetna aktiva	Nekvalitetna aktiva	Ukupno
Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	264,058	7,083	271,141
kreditni i potraživanja od kreditnih institucija	30,232	0	30,232
kreditni i potraživanja od klijenata	167,521	7,058	174,579
hartije od vrijednosti	65,791	0	65,791
ostala finansijska sredstva	514	25	539
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	49,409	0	49,409
Finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja	503	0	503
Ukupni bruto krediti	166,214	7,058	173,272
Kamatna potraživanja	43	777	820
Vremenska razgraničenja	2,140	-8	2,132
Ukupni iznos bruto kredita i potraživanja	198,882	7,827	206,709
Investicije u pridružena društva, zavisna društva i zajedničke poduhvate po metodi kapitala	753	215	968
Ostale stavke aktive na koje se izdvajaju rezervacije za potencijalne gubitke	1,246	353	1,599
Ukupni iznos rezervacija za potencijalne gubitke za sve pozicije aktive na koje se izdvajaju rezervacije	4,088	5,190	9,278
Ukupni iznos ispravki vrijednosti za sve pozicije aktive na koje se izdvajaju rezervacije	4,003	6,361	10,364
Ukupni iznos nedostajućih rezervi	2,037	340	2,377

Vanbilansne izloženosti sa pripadajućim rezervisanjima za gubitke razvrstane u zavisnosti od statusa neispunjenja obaveza na 31.12.2023.godine (Sažetak) (000 €)

Stavke aktive vanbilansa	Kvalitetni vanbilans	Nekvalitetni vanbilans	Ukupno
Izdate garancije	8,488	1,579	10,067
Date kreditne obligacije (odobreni, a neiskorišćeni krediti)	4,917	181	5,098
Vanbilans na koji se izdvajaju rezervacije za potencijalne gubitke (1+2+3+4+5+6)	13,405	1,760	15,165
Rezervacije za potencijalne gubitke po vanbilansnim stavkama	271	238	509
Rezervisanja za gubitke po vanbilansu	218	80	298
Nedostajuće rezerve	143	12	155

Distribucija bruto kredita prema geografskom području na 31.12.2023.godine

(000 €)		(000 €)	
Opština	Iznos kredita	Regija	Iznos kredita
ANDRIJEVICA	216	Sjever	1,785
BAR	64	Centar	78,243
BERANE	347	Jug	13,580
BIJELO POLJE	198	Nerezidenti	80,971
BUDVA	6,754	Ukupno	174,580
CETINJE	167		
DANILOVGRAD	1,326		
HERCEG NOVI	387		
KOLAŠIN	926		
KOTOR	2		
MOJKOVAC	3		
NIKŠIĆ	1,292		
PLJEVLJA	84		
PODGORICA	75,455		
ROŽAJE	11		
TIVAT	6,372		
TUZI	3		
NEREZIDENTI	80,971		
Ukupno	174,580		

Distribucija vanbilansa prema geografskom području na 31.12.2023.godine

(000 €)		(000 €)	
Opština	Iznos vanbilansa	Regija	Iznos kredita
BAR	42	Sjever	1,321
BERANE	5	Centar	8,903
BIJELO POLJE	0	Jug	2,158
BUDVA	935	Nerezidenti	2,783
CETINJE	175	Ukupno	15,165
DANILOVGRAD	447		
KOLAŠIN	304		
KOTOR	1,000		
MOJKOVAC	10		
NIKŠIĆ	6		
PLJEVLJA	1		
PODGORICA	8,275		
TIVAT	182		
ŽABLJAK	1,000		
NEREZIDENTI	2,783		
Ukupno	15,165		

Distribucija bruto kredita prema industrijama na 31.12.2023.godine

(000)

	Djelatnost	Iznos kredita i ostalih potraživanja
I	Pravna lica - rezidenti	90,257
1	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	0
2	Vađenje rude i kamena	752
3	Prerađivačka industrija	1,112
4	Snabdijevanje električnom energijom	214
5	Snabdijevanje vodom	1,000
6	Građevinarstvo	8,659
7	Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikla	7,585
8	Saobraćaj i skladištenje	6,543
9	Usluge pružanja smještaja i ishrane	23,767
10	Informisanje i komunikacije	4,663
11	Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	1
12	Poslovanje nekretninama	0
13	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	716
14	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1,709
15	Državna uprava i odbrana i obavezno socijalno osiguranje	30,167
16	Obrazovanje	0
17	Zdravstvo i socijalna zaštita	1,068
18	Umjetničke, zabavne i rekreativne djelatnosti	2,230
19	Ostale uslužne djelatnosti	71
20	Djelatnosti domaćinstva kao poslodavca	0
21	Djelatnosti eksteritorijalnih organizacija i tijela	0
II	Fizička lica - rezidenti	3,352
III	Nerezidenti	80,971
*	Ukupno	174,580

Distribucija vanbilansa prema vrsti djelatnosti na 31.12.2023.godine

(000)

	Djelatnost	Iznos kredita i ostalih potraživanja
I	Pravna lica - rezidenti	11,643
1	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	20
2	Vađenje rude i kamena	877
3	Prerađivačka industrija	20
4	Snabdijevanje električnom energijom	0
5	Snabdijevanje vodom	0
6	Građevinarstvo	301
7	Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikla	4,833
8	Saobraćaj i skladištenje	695
9	Usluge pružanja smještaja i ishrane	2,437
10	Informisanje i komunikacije	157
11	Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	9
12	Poslovanje nekretninama	30
13	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	296
14	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	133
15	Državna uprava i odbrana i obavezno socijalno osiguranje	0
16	Obrazovanje	0
17	Zdravstvo i socijalna zaštita	0
18	Umjetničke, zabavne i rekreativne djelatnosti	1,835
19	Ostale uslužne djelatnosti	0
20	Djelatnosti domaćinstva kao poslodavca	0
21	Djelatnosti eksteritorijalnih organizacija i tijela	0
II	Fizička lica - rezidenti	804
III	Nerezidenti	2,718
*	Ukupno	15,165

Distribucija dužničkih hartija od vrijednosti prema geografskom području na 31.12.2023.godine (000)

Dražava	Iznos
ALBANIA	990
AUSTRIA	3,954
BELGIUM	4,934
CRNA GORA	78,617
EGYPT	2,037
FRANCE	2,967
GERMANY	15,898
MEXICO	939
NETHERLANDS	4,970
SLOVENIA	398
Ukupno	115,704

6.6 Promjene bruto iznosa bilansnih i vanbilansnih izloženosti koje su u statusu neispunjavanja obaveza, kao i podaci o početnom i završnom stanju tih izloženosti

U tabeli u nastavku prikazane su promjene nekvalitetnih stavki aktive tokom 2023.godine (000)

Stavke aktive bilansa	Nekvalitetna aktiva 01.01.2023.	Nekvalitetna aktiva 31.12.2023.	Promjena tokom godine
Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	10,734	10,047	-687
kreditni i potraživanja od kreditnih institucija	10	0	-10
kreditni i potraživanja od klijenata	10,679	7,058	-3,621
hartije od vrijednosti	0	0	0
ostala finansijska sredstva	45	25	-20
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	0	0	0
Finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja	0	0	0
Ukupni bruto krediti	10,678	10,489	-189
Kamatna potraživanja	960	80	-880
Vremenska razgraničenja	-16	-15	1
Ukupni iznos bruto kredita i potraživanja	11,633	10,564	-1,069
Investicije u pridružena društva, zavisna društva i zajedničke poduhvate po metodi kapitala	0	215	215
Ostale stavke aktive na koje se izdvajaju rezervacije za potencijalne gubitke	369	181	-188
Ukupni iznos rezervacija za potencijalne gubitke za sve pozicije aktive na koje se izdvajaju rezervacije	7,082	2,547	-4,535
Ukupni iznos ispravki vrijednosti za sve pozicije aktive na koje se izdvajaju rezervacije	7,595	4,744	-2,851
Ukupni iznos nedostajućih rezervi	378	290	-88

U tabeli u nastavku prikazane su promjene nekvalitetnih vanbilansnih stavki tokom 2023.godine (000)

Stavke aktive vanbilansa	Nekvalitetni vanbilans 01.01.2023.	Nekvalitetni vanbilans 31.12.2023.	Promjena tokom godine
Izdate garancije	753	1,579	826
Date kreditne obligacije (odobreni, a neiskorišćeni krediti)	158	181	23
Vanbilans na koji se izdvajaju rezervacije za potencijalne gubitke (1+2+3+4+5+6)	911	1,760	849

Rezervacije za potencijalne gubitke po vanbilansnim stavkama	180	238	58
Rezervisanja za gubitke po vanbilansu	103	80	-23
Nedostajuće rezerve	42	12	-30

6.7 Razvrstavanje kredita i dužničkih hartija od vrijednosti prema preostalom roku do dospjeća

Pregled kredita i dužničkih hartija od vrijednosti prema preostalom roku do dospjeća na 31.12.2023.godine

Finansijska aktiva u bilansu stanja	1 - 7	8 - 15	16 - 30	31 - 90	91 - 180	181 - 365	1 - 5	Preko 5	UKUPNO
	dana	dana	dana	dana	dana	dana	godina	godina	
Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	34,317	69	461	25,915	17,614	27,982	140,048	18,293	264,698
potraživanja od banaka (sredstva kod banaka)	29,748						484		30,232
potraživanja od klijenata						1,308			1,308
kreditni klijentima	4,389	72	482	26,992	4,671	28,077	106,936	1,652	173,271
hartije od vrijednosti					12,847		36,234	16,710	65,791
Ostala finansijska sredstva	538								538
kamatna potraživanja, vremenska razgraničenja i ispravke vrijednosti	-358	-3	-21	-1,077	96	-1,403	-3,606	-69	-6,442
Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	0	0	5,989	9,933	4,211	84	22,414	7,119	49,750
Finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja	0	0	0	0	0	0	514	0	514

7. PODACI O OPTEREĆENOJ I NEOPTEREĆENOJ IMOVINI

Ukupna imovina Banke na 31.12.2023.godine iznosi EUR 401,792 hiljada. Banka nema opterećene imovine.

8. PODACI O PRIMJENI STANDARDIZOVANOG PRISTUPA

Kreditna institucija koja izračunava iznose rizikom ponderisane izloženosti u skladu sa Dijelom trećim Glava II Odjeljak 2 Odsjek 1 Odluke o adekvatnosti kapitala dužna je da za svaku kategoriju izloženosti iz člana 129 Odluke o adekvatnosti kapitala javno objavi:

- Imena odabranih eksternih institucija za procjenu kreditnog rizika (ECAI) i agencije za kreditiranje izvoza: *Standard & Poors, Fitch i Moody's*;
- Kategorije izloženosti za koje se koriste procjene ECAI ili ECA: *izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama, izloženosti prema institucijama i izloženost prema privrednim društvima*;
- Opis postupaka koji se koristi za transfer kreditnih rejtinga emitenata i emisije na stavke koje nisu uključene u knjigu trgovanja: *prilikom obračuna rizikom ponderisane aktive za ponderisanja izloženosti kod banaka i hartija od vrijednosti, Banka je koristila srednji rejting utvrđen od strane pomenutih međunarodno priznatih rejtinga agencija*;
- O povezivanju eksternog kreditnog rejtinga odabranog ECAI ili ECA sa ponderima rizika koji odgovaraju stepenima kreditnog kvaliteta u skladu sa Dijelom trećim Glava II Odjeljak 2 Odluke o adekvatnosti kapitala, ili upućivanje na internet adresu na kojoj je Centralna banka

objavila ta povezivanja: <https://www.cbcbg.me/me/kljucne-funkcije/kontrolna-funkcija/priznate-rejting-agencije> ; i

- vrijednosti izloženosti i vrijednosti izloženosti nakon ublažavanja kreditnog rizika u vezi sa svakim stepenom kreditnog kvaliteta u skladu sa Dijelom trećim Glava II Odjeljak 2 Odluke o adekvatnosti kapitala, prema kategorijama izloženosti, kao i vrijednosti izloženosti za koje je umanjen regulatorni kapital: *navedeno je sastavni dio izvještaja o rizikom ponderisanoj izloženosti koja je dio ovog dokumenta. Izloženostima prema Vladi Crne Gore i Centralnoj banci koje su denominovane i sa izvorima sredstava u EUR dodjeljuje se ponder rizika 0%.*

9. PODACI O IZLOŽENOSTI TRŽIŠNOM RIZIKU

Banka nema knjigu trgovanja, pa je u tom smislu i upravljanje tržišnim rizicima pojednostavljeno i svedeno na upravljanje deviznim rizikom, a u skladu sa potrebama za obračun potrebnog kapitala za rizike iz stuba I.

10. PODACI O UPRAVLJANJU OPERATIVNIM RIZIKOM

Operativni rizik je vjerovatnoća ostvarivanja gubitaka u poslovanju Banke, usljed neadekvatnih internih sistema, procesa i kontrola, uključujući i neadekvatnu informacionu tehnologiju, zbog angažovanja lica izvan Banke za obavljanje određenih poslova za Banku, slabosti i propusta u izvršavanju poslova, protivpravnih radnji i spoljnih događaja koji mogu izložiti Banku gubitku, uključujući i pravni rizik.

Identifikacija, mjerenje i kontrola operativnog rizika bliže su definisani internim aktima, Politikom i Procedurom upravljanja operativnim rizikom.

Za utvrđivanje potrebnog kapitala za operativni rizik Banka koristi jednostavni pristup (BIA).

Banka osigurava adekvatnost kapitala za operativni rizik tako da u svakom trenutku, na individualnoj osnovi na nivou Banke, osigura iznos kapitala za operativni rizik adekvatan vrstama, opsegu i složenosti usluga koje pruža i operativnom riziku kojem je izložena ili bi mogla biti izložena u pružanju datih usluga.

11. PODACI O KLJUČNIM INDIKATORIMA

Sastav regulatornog kapitala i kapitalni zahtjevi:

Obrazac KS - Struktura regulatornog kapitala na 31.12.2023.godine

(000 €)

red. br.	OPIS POZICIJE	Iznos
1.	REGULATORNI KAPITAL	22,128
1.1.	OSNOVNI KAPITAL (Tier 1)	22,128
1.	REDOVNI OSNOVNI KAPITAL (CET 1)	22,128
2.	DODATNI OSNOVNI KAPITAL (AT1)	0
2.	DOPUNSKI KAPITAL (Tier 2)	0

Obrazac KS – Koeficijenti adekvatnosti kapitala kapitala na 31.12.2023.godine

(000 €)

red. br.	OPIS POZICIJE	Iznos
1.	Koeficijent redovnog osnovnog kapitala (CET1) - min 4,5%	26.73%
1.1.	Višak (+)/manjak (–) redovnog osnovnog kapitala	18,402
1.2.	Višak (+)/manjak (–) redovnog osnovnog kapitala uključujući bafer	15,703
1.3.	Višak (+)/manjak (–) OCR redovnog osnovnog kapitala	13,994
2.	Koeficijent osnovnog kapitala (Tier 1) - min 6%	26.73%
2.1.	Višak (+)/manjak (–) osnovnog kapitala	17,160
2.2.	Višak (+)/manjak (–) OCR osnovnog kapitala	12,182
3.	Koeficijent ukupnog kapitala (TCR) - min 8%	26.73%
3.1.	Višak (+)/manjak (–) ukupnog kapitala	15,504
3.2.	Višak (+)/manjak (–) OCR ukupnog kapitala	9,766

Ukupan iznos izloženosti riziku izračunat sa članom 101 stav 3 Odluke o adekvatnosti kapitala:

Obrazac KS – Izloženost riziku prema vrstama rizika (Sažetak) na 31.12.2023.godine

(000 €)

red. br.	OPIS POZICIJE	Iznos
1.	<u>UKUPAN IZNOS IZLOŽENOSTI RIZIKU</u>	82,796
1.1.	IZNOSI RIZIKOM PONDERISANOJ IZLOŽENOSTI KREDITNOM RIZIKU, KREDITNOM RIZIKU DRUGE UGOVORNE STRANE I SLOBODNE ISPORUKE	61,555
1.1.1.	Standardizovani pristup	61,555
1.4.	UKUPAN IZNOS IZLOŽENOSTI OPERATIVNOM RIZIKU	21,241
1.4.1.	Jednostavni pristup operativnom riziku	21,241
1.7.	OSTALI IZNOSI IZLOŽENOSTI	

Iznos i sastav dodatnog regulatornog kapitala koji kreditna institucija mora da drži u skladu sa članom 279 Zakona o kreditnim institucijama:

Centralna banka Crne Gore je u maju 2023.godine izvršila sveobuhvatnu supervizorsku ocjenu poslovanja Banke (finansijske informacije sa stanjem na dan 31.03.2023.godine) i utvrdila nove limite na osnovu rezultata, koji su pokazali da indentifikovani rizici predstavljaju nizak do umjeren rizik za održivost poslovanja. Imajući u vidu navedeno, utvrđeni su novi regulatorni zahtjevi koje je Banka dužna da ispunjava:

- koeficijent adekvatnosti redovnog osnovnog kapitala od 9.81%;
- koeficijent adekvatnosti osnovnog kapitala od 12%;
- koeficijent adekvatnosti ukupnog kapitala od 11.67%; i
- koeficijent adekvatnosti ukupnog kapitala uključujući kombinovani bafer (za 2023.godinu iznosi 3.25%) od 14.92%

Zahtjev za kombinovani bafer koji kreditna institucija mora da drži u skladu sa Zakonom:

Zahtjev za kombinovani bafer je redovni osnovni kapital koji je potreban za ispunjavanje zahtjeva za bafer za očuvanje kapitala, uvećan za sljedeće bafere u zavisnosti od toga koji su primjenjivi:

- kontraciklični bafer kapitala,
- bafer za GSV kreditnu instituciju,
- bafer za OSV kreditnu instituciju,
- bafer za strukturni sistemski rizik.

Obrazac KS – Baferi kapitala na 31.12.2023.godine

(000 €)

red. br.	OPIS POZICIJE	Iznos u %
1.	bafer za očuvanje kapitala	1.25%
2.	kontraciklični bafer kapitala (specifična stopa)	0.01%
3.	bafer za strukturni sistemski rizik	1.50%
4.	bafer za globalnu sistemski važnu (GSV) kreditnu instituciju	
5.	bafer za ostale sistemski važne (OSV) kreditne institucije	2.00%

	KOMBINOVANI BAFERI	Iznos u %
1.	kombinovani bafer za kreditnu instituciju koja nije OSV	2.76%
2.	kombinovani bafer za kreditnu instituciju koja je OSV	3.26%
3.	kombinovani bafer za kreditnu instituciju koja je OSV ako se bafer za strukturni sistemski rizik primjenjuje na sve izloženosti u Crnoj Gori za rješavanje pitanja makroprudencijalnog rizika u Crnoj Gori, ali se ne primjenjuje na izloženosti van Crne Gore	4.76%
4.	kombinovani bafer za KI koja nije OSV, a dio je grupe kojoj pripada KI koja je GSV ili OSV	3.26%
5.	kombinovani bafer za KI koja nije OSV, a dio je grupe kojoj pripada KI koja je GSV ili OSV ako se bafer za strukturni sistemski rizik primjenjuje na sve izloženosti u Crnoj Gori za rješavanje pitanja makroprudencijalnog rizika u Crnoj Gori, ali se ne primjenjuje na izloženosti van Crne Gore	4.76%

6.	kombinovani bafer koji se primjenjuje na kreditnu instituciju	3.26%
-----------	--	--------------

Obrazac KS – Uvrđeni iznos redovnog osnovnog kapitala neophodan za održavanje bafera na
31.12.2023.god. (000 €)

red. br.	OPIS POZICIJE	Iznos
1.	iznos redovnog osnovnog kapitala potreban za održavanje bafera za očuvanje kapitala	1,035
2.	iznos redovnog osnovnog kapitala potreban za održavanje kontradikličnog bafera	5
3.	iznos redovnog osnovnog kapitala potreban za održavanje bafera za strukturni sistemski rizik	1,242
4.	iznos redovnog osnovnog kapitala potreban za održavanje bafera za GSV kreditnu instituciju	0
5.	iznos redovnog osnovnog kapitala potreban za održavanje bafera za OSV kreditnu instituciju	1,656
6.	iznos redovnog osnovnog kapitala potreban za održavanje kombinovanog bafera kapitala	<u>2,699</u>

Koeficijent finansijskog leveridža i mjera ukupne izloženosti:

UKUPAN IZNOS IZLOŽENOSTI	408.881
OSNOVNI KAPITAL	22.128
KOEFICIJENT FINANSIJSKOG LEVERIDŽA	<u>5,41%</u>

Podaci o koeficijentu likvidne pokrivenosti:

Pokazatelji likvidne pokrivenosti	prosjek
Koeficijent likvidne pokrivenosti LCR (%)	307%
Likvidna imovina (bafer za likvidnost)	219,276
Odlivi po osnovu likvidnosti	104,834
Prilivi po osnovu likvidnosti	31,957
Neto odlivi po osnovu likvidnosti NLO	72,877

Podaci o prosjeku koeficijenata likvidne pokrivenosti, ukupne likvidne imovine (nakon primjene relevantnih korektivnih faktora), uključene u bafer za likvidnost, odliva po osnovu likvidnosti, priliva i neto odliva po osnovu likvidnosti, izračunavaju se na osnovu parametara na kraju mjeseca za prethodnih 12 mjeseci za svako tromjesečje relevantnog perioda prikazivanja.

Pokazatelj povrata na aktivu (neto dobit podijeljena sa ukupnom aktivom) na 31.12.2023.godine iznosi 1,89%.

12. PODACI O IZLOŽENOSTI RIZIKU KAMATNE STOPE IZ POZICIJA KOJIMA SE NE TRGUJE

Obrazac RKS – Izvještaj o riziku kamatne stope na 31.12.2023.godine

(000 €)

I	OSJETLJIVA AKTIVA	1-30 dana	31-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	preko 1 god	Ukupno
1.	Kamatonosni depoziti u ostalim institucijama	25,445					25,445
2.	Kamatonosne hartije od vrijednosti	6,000	10,000	17,000		86,294	119,294
3.	Kredit i ostala potraživanja	25,039	7,009	5,185	33,370	104,566	175,169
4.	Ostala osjetljiva aktiva						0
	Ukupno	56,484	17,009	22,185	33,370	190,860	319,908
	% od ukupne kamatonosne aktive	17.66%	5.32%	6.93%	10.43%	59.66%	100.00%
II	OSJETLJIVA PASIVA	1-30 dana	31-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	preko 1 god	Ukupno
1.	Kamatonosni depoziti	711	20,705	98	18,548	60,913	100,975
2.	Kamatonosne pozajmice	26	51	238	374	3,364	4,053
3.	Subordinisani dug i obveznice						0
4.	Ostale osjetljive obaveze						0
	Ukupno	737	20,756	336	18,922	64,277	105,028
	% od ukupnih kamatonosnih obaveza	0.70%	19.76%	0.32%	18.02%	61.20%	100.00%
III	RAZLIKA (GAP)	1-30 dana	31-90 dana	91-180 dana	181-365 dana	preko 1 god	Ukupno
1.	IZNOS GAP - a - (I) minus (II) - Pozitivan/Negativan	55,747	-3,747	21,849	14,448	126,583	214,880
2.	Kumulacioni Gap - Pozitivan/Negativan	55,747	52,000	73,849	88,297	214,880	
	Kumulativan Gap / Ukupna aktiva	13.87%	12.94%	18.38%	21.98%	53.48%	

Proračun internog kapitalnog zahtjeva za rizik kamatne stope bazira se na analizi osjetljivosti ekonomske vrijednosti kapitala i osjetljivosti neto kamatnih prihoda. Kamatni rizik je u procesu identifikacije i ocjenjivanja rizika takođe prepoznat kao materijalno značajan rizik zbog vrijednosti pokazatelja EVE u 2023.godini. Za potrebe stres testiranja kamatnog rizika u bankarskoj knjizi, za potrebe obračuna EVE metrike, a u skladu sa preporukama Bazelskog komiteta za superviziju banaka i EBA smernicama, razvijeno je 6 scenarija krive prinosa za diskontovanje novčanih tokova Banke.

13. PODACI O IZLOŽENOSTI POZICIJAMA SEKJURITIZACIJE

Banka ne obavlja poslove sekjuritizacije, pa stoga ne objavljuje informacije o takvim izloženostima.

14. PODACI U VEZI POLITIKE PRIMANJA

Politika primanja propisuje osnovne principe, pravila i postupke za utvrđivanje kategorija zaposlenih koji imaju značajan uticaj na rizični profil Banke i način izvještavanja CBCG u vezi sa tim primanjima. Nadalje, Politika primanja definiše fiksni i varijabilni dio zarade svih zaposlenih, uključujući zaposlene koji imaju značajan uticaj na rizični profil kreditne institucije. Primanja se definišu kao sva primanja u bruto iznosu u novcu, stvarima ili pravima, koja Banka isplaćuje zaposlenom, a obuhvataju i indirektna plaćanja u novcu, stvarima ili pravima, koje zaposlenom u Banci isplaćuje matično društvo Banke ili društva koja su povezana sa Bankom.

Princip ravnopravnosti je ključni element strategije nagrađivanja, gdje je potrebno obezbijediti da se svi zaposleni osjećaju pravedno nagrađeni u zavisnosti od relativne vrijednosti njihovih radnih mjesta. Zaposleni koji obavljaju iste ili slične poslove potrebno je da budu jednako nagrađeni. Cilj politike je da omogući efikasan okvir za mjerenje uspješnosti, usklađivanje sa rizičnim profilom i vezu između uspješnosti i nagrađivanja zaposlenih.

Politika primanja odnosi se na sve zaposlene, to jeste na sva fizička lica koja na osnovu ugovora o radu ili drugog ugovora zaključenog sa Bankom obavljaju određene poslove za Banku, uključujući i članove Nadzornog odbora Banke, kao i na one za koje se na osnovu kriterijuma utvrđenih Odlukom o primanjima utvrdi da može značajno da utiče na rizični profil Banke.

Odredbe ove Politike primjenjuju se i na lica koja su, na osnovu ugovora o radu ili drugog ugovora zaključenog sa pružaocem usluga eksternalizacije koji je član grupe kreditnih institucija, direktno uključena u pružanje tih usluga, a koja mogu imati značajan uticaj na rizični profil Banke.

Identifikaciju zaposlenih koji se smatraju zaposlenima koji imaju značajan uticaj na rizični profil Banke koordinira Služba za upravljanje ljudskim resursima u saradnji sa Službom pravnih i administrativnih poslova i Službom/funkcijom upravljanja rizicima.

Na osnovu Politike primanja donosi se procedura koja uređuje varijabilna primanja zaposlenih, uključujući trajanje perioda procjene uspješnosti, ocjenu uspješnosti, način definiranja seta ciljeva uspješnosti, obračun varijabilnog primanja pojedinog zaposlenog, postupak utvrđivanja uspješnosti, kao i dodjelu i isplatu varijabilnih primanja sa kojom čini jedinstvenu cjelinu.

Sve relevantne i kontrolne funkcije (Interna revizija, Služba za kontrolu, mjerenje i izvještavanje o rizicima, Compliance funkcija), kao i Služba pravnih i administrativnih poslova i Služba za upravljanje ljudskim resursima blisko sarađuju i osiguravaju da je politika primanja usklađena i da prolazi transparentno i adekvatno upravljanje rizikom.

Krajem 2021.godine Banka je usvojila Politiku primanja u skladu sa zahtjevima nove regulative. Politika primanja redovno se ažurira (posljednje ažuriranje se desilo krajem 2023 godine, kada je i usvojena). U januaru 2023.godine usvojena je Procedura za isplatu varijabilnih primanja, kojim se razrađuje Politika primanja. Procedurom su utvrđene matrice za isplatu varijabilnih primanja, nakon čega je svaki zaposleni Banke potpisao OKR sa svojim pretpostavljenim i utvrdio jasne ciljeve koje je potrebno ispuniti kako bi se izvršila isplata varijabilnih primanja. Takođe, Politika propisuje preduslove koji moraju biti kumulativno ispunjeni da bi se uopšte razmatrala isplata varijabilnih primanja.

14.1 Postupak odlučivanja koji se primjenjuje pri utvrđivanju i provjeri politike primanja

Skupština akcionara Banke:

- usvaja inicijalnu verziju Politike primanja; i
- donosi odluke o naknadama članova Nadzornog odbora.

Upravni odbor Banke (u daljem tekstu: Upravni odbor)

- usvaja svaku sledeću izmjenu i dopunu Politike primanja uz saglasnost Nadzornog odbora;
- određuje fiksna i varijabilna primanja svih zaposlenih koji nisu članovi Upravnog odbora;
- obavlja druge poslove u skladu sa Politikom primanja i relevantnim propisima.

Nadzorni odbor Banke (u daljem tekstu: Nadzorni odbor) u vezi politike primanja:

- nadzire sprovođenje politike primanja;
- donosi i periodično provjerava opšta načela politike primanja;
- daje saglasnost Upravnom odboru na politiku primanja,
- redovno provjerava adekvatnost Politike i praksi primanja i, ako je potrebno, daje predloge za promjenu sa predlogom plana za otklanjanje utvrđenih nedostataka;
- procjenjuje mehanizme i sisteme usvojene radi obezbjeđivanja da Politika primanja pravilno uzima u obzir rizični profil i strukturu kapitala, da je usklađena sa opštom strategijom, ciljevima, korporativnom kulturom i dugoročnim interesima Banke i da promovise zdravo i efikasno upravljanje rizicima;
- najmanje jednom godišnje obezbjeđuje sveobuhvatnu i nezavisnu reviziju usklađenosti stvarnih primanja sa Politikom i praksom primanja;
- procjenjuje ostvarivanje ciljeva Politike primanja i potrebe naknadnog prilagođavanja, uključujući primjenu povraćaja primanja;
- analizira moguća scenarija u cilju utvrđivanja uticaja eksternih i internih događaja na politike i prakse primanja
- daje saglasnost na izuzeće od utvrđenih pravila politike primanja u odnosu na pojedinog zaposlenog koji ima značajan uticaj na rizični profil banke;
- donosi odluku o maksimalnom iznosu varijabilnih primanja koji se utvrđuje za sve zaposlene u poslovnoj godini za određeni period procjene;
- donosi odluke na pojedinačnoj osnovi o primanjima članova Upravnog odbora i donosi odluke i nadzire sprovođenje odluka o nagrađivanju višeg rukovodstva;
- donosi odluku o smanjenju ili ukidanju varijabilnih primanja zaposlenima, uključujući povraćaj varijabilnih primanja, ako dođe do značajnog narušavanja uspješnosti ili ostvarivanja gubitka Banke;
- donosi odluku o dodjeli otpremnina, uključujući maksimalan iznos ili kriterijume za određivanje tog iznosa koji se mogu dodijeliti kao otpremnina zaposlenima.
- donosi odluku o drugim varijabilnim primanjima (bonus za zadržavanje zaposlenih, garantovana varijabilna primanja);
- obavlja druge poslove u skladu sa Politikom primanja i relevantnim propisima.

Nadzorni odbor pri obavljanju poslova iz svoje nadležnosti uzima u obzir dugoročne interese akcionara, investitora i ostalih zainteresovanih strana u Banci, kao i javni interes.

Pri obavljanju navedenih nadležnosti Nadzorni odbor na primjeren način uključuje Službu za kontrolu, mjerenje i izvještavanje o rizicima, Compliance funkciju, Službu pravnih i administrativnih poslova, Internu reviziju te Službu za upravljanje ljudskim resursima.

Banka zadržava pravo da eksternalizuje postupak sprovođenja ovoga postupka.

Upravni odbor u skladu sa politikom primanja može primanja zaposlenih da odredi na nivou grupe poslova.

Službu za upravljanje ljudskim resursima učestvuje u izradi i procjeni politike primanja, uključujući strukturu primanja, nivo nagrađivanja i programe podsticaja kako bi se obezbijedila odgovarajuća kadrovska struktura Banke o čemu daje odgovarajuće predloge i izvještaje za potrebe odlučivanja nadležnih organa i relevantnih funkcija Banke.

Funkcija kontrole rizika učestvuje u:

- određivanju adekvatnih kriterijuma za usklađivanje varijabilnih primanja zavisno od uspješnosti Banke i rizika kojima je izložena, uključujući malus i povraćaj primanja;
- procjeni načina na koji struktura varijabilnih primanja utiče na rizični profil i kulturu rizika Banke;
- procjeni podataka o usklađivanju varijabilnih primanja sa rizicima zajedno sa Nadzornim odborom;
- obezbjeđivanju analize ulaznih podataka iz svog područja poslovanja za izradu politika i praksi primanja; i
- o tome izvještava odgovarajuća tijela i funkcije u Banci.

Funkcija praćenja usklađenosti:

- vrši analizu uticaja politike primanja na usklađenost Banke sa propisima i kulturom rizika; i
- izvještava Upravu i Nadzorni odbor o svim utvrđenim rizicima usklađenosti i pitanjima neusklađenosti.

Funkcija interne revizije:

- vrši nezavisnu provjeru primjene i uticaja politike na rizični profil Banke, kao i
- načina na koji se sprovodi politika primanja.

14.2 Karakteristike politike primanja, uključujući kriterijume koji se primjenjuju za mjerenje uspješnosti i prilagođavanje rizicima, odlaganje primanja i prenos prava

Politika propisuje da Banka može, do usvajanja procedura kojima se razradjuju pojedinačni ciljevi zaposlenih i sistem nagrađivanja, odnosno razradjuje metoda obračuna i vrednovanja postavljenih ciljeva, isplatiti varijabilni dio svim zaposlenima na dan isplate, ukoliko su kumulativno ispunjeni sledeći kvantitativni kriterijumi:

- ostvareni neto profit na definisanom nivou (praćenje na godišnjem nivou);
- održavanje adekvatnosti kapitala na definisanom nivou (na kvartalnom nivou za cijelu godinu);
- struktura ukupnih prihoda sa proporcionalnim učešćem: kreditni poslovi, međunarodni platni promet, domaći platni promet i investicioni poslovi (plan na godišnjem nivou sa značajnim udjelom međunarodnog platnog prometa);
- održavanje likvidnosti Banke na definisanom nivou (racio likvidnosti na mjesečnom nivou za cijelu godinu); i
- nivo NPL klijenata, klijenti sa kašnjenjem preko 90 dana i (ne uzimajući u obzir pogoršane klasifikacije klijenata) na mjesečnom nivou za cijelu godinu.

Upravni odbor Banke, nakon usvajanja revizorskog izvještaja od strane Skupštine akcionara i potvrđenog rezultata, donosi posebnu odluku o isplati i visini gore navedenog bonusa.

14.3 Odnos između fiksnih i varijabilnih primanja

Odnos između varijabilnog i fiksnog dijela ukupnih primanja pojedinog zaposlenog utvrđuje se na način da udio varijabilnih primanja pojedinog zaposlenog može iznositi maksimalno 30% ukupnih primanja tog zaposlenog, čime se obezbjeđuje dovoljno visoko učešće fiksnog dijela u ukupnim primanjima zaposlenih i omogućava fleksibilno sprovođenje politike varijabilnih primanja, a ne podstiče zaposlene na preuzimanje rizika koji prelazi nivo prihvatljivog rizika za Banku zbog zavisnosti zaposlenog od varijabilnog dijela primanja.

Banka može da odredi različite odnose između varijabilnog i fiksnog dijela ukupnih primanja za različite organizacione jedinice, kontrolne funkcije i različite kategorije zaposlenih, a u izuzetnim i opravdanim slučajevima i za pojedinačne zaposlene u okviru iste kategorije, ali tako da iznos varijabilnog dijela ne prelazi 100% fiksnog dijela ukupnih primanja, ako ovom Politikom i propisima

za pojedine kategorije zaposlenih nije utvrđen strožiji odnos varijabilnog i fiksnog dijela ukupnih primanja.

14.4 Kriterijumi uspješnosti po kojima se dodjeljuju primanja u finansijskim instrumentima

S obzirom da varijabilna primanja zaposlenog ne mogu prelaziti 30% njegovih fiksnih primanja na godišnjem nivou, Banka nema obavezu, i internim aktima nije predvidjela, da dio varijabilnih primanja isplati u obliku instrumenata, već će isplatu varijabilnih primanja vršiti isključivo u novčanom obliku.

14.5 Glavni parametri i obrazloženje strukture varijabilnih primanja kao i drugih primanja

Banka će posebnom procedurom utvrditi odgovarajuće kvantitativne i kvalitativne kriterijume i metode mjerenja za procjenu uspješnosti za svakog zaposlenog i/ili organizacionu jedinicu i Banku, kojima se ne podstiče prekomjerno preuzimanje rizika ili obmanjujuća prodaja proizvoda.

Kvantitativni kriterijumi za procjenu uspješnosti mogu biti:

- pokazatelji kapitala, likvidnosti i dobiti prilagođeni riziku;
- pokazatelji kapitala koji se zasnivaju na podacima iz finansijskih izvještaja;
- podaci o rizicima iz postupka procjene adekvatnosti internog kapitala;
- budžet pojedinih organizacionih jedinica, uključujući pravne poslove i funkciju upravljanja ljudskim resursima; i
- drugi slični pokazatelji.

Kvantitativni kriterijumi koji se odnose na operativne uspješnosti (npr. neto dobit, ukupni prihod, produktivnost, troškovi) ili tržišne pokazatelje kao što su cijena akcija i povrat na kapital, po pravilu se ne mogu koristiti kao jedini kvantitativni kriterijumi za procjenu uspješnosti.

Svakom zaposlenom se na početku perioda ocjenjivanja, definiše lični set ciljeva radne uspješnosti, i to na osnovu svih ili nekih od sljedećih kvalitativnih kriterijuma za procjenu radne uspješnosti, zavisno od radnog mjesta zaposlenog:

- ostvarivanje strateških ciljeva;
- zadovoljstvo klijenata;
- upravljanja rizicima;
- pridržavanje politike upravljanja rizicima;
- pridržavanje opštih i pojedinačnih politika i procedura Banke;
- usklađenost sa propisima i internim aktima;
- znanja iz oblasti rada;
- liderstvo;
- timski rad;
- izvršenje radnih zadataka i pouzdanost;
- kreativnost;
- motivacija i saradnja sa drugim poslovnim jedinicama, kontrolnim i korporativnim funkcijama; i
- drugi slični kriterijumi.

Pojedinačni kvantitativni i kvalitativni kriterijumi za procjenu radne uspješnosti, kao i ciljevi, propisani su procedurom koja se donosi na osnovu ove Politike primanja.

14.6 Ukupni kvantitativni podaci o primanjima, podijeljenim prema oblastima poslovanja

Podaci o primanjima prema oblastima poslovanja za 2023.godinu

(000 €)

Vrsta primanja	Nadzorni odbor	Upravni odbor	Više rukovodstvo	Poslovanje sa stanovništvom	Poslovanje sa pravnim licima	Kontrolne funkcije	Ostali zaposleni ²
<i>broj zaposlenih</i>	5	3	15	10	13	3	46
Fiksna primanja	110	282	492	146	208	113	749
Varijabilna primanja	/	3	74	12	19	12	72
Ukupna primanja	110	285	566	158	227	125	821

14.7 Ukupni kvantitativni podaci o primanjima podijeljenim na više rukovodstvo i druge zaposlene koji imaju značajan uticaj na rizični profil Banke

- **iznosi primanja dodijeljenih za finansijsku godinu, podijeljeno na fiksna primanja, uključujući opis fiksnih komponenti i varijabilna primanja kao i broj zaposlenih kojima su dodijeljena ta primanja**

Struktura fiksnih primanja za 2023.godinu

(000 €)

Vrsta primanja	Nadzorni odbor	Upravni odbor	Više rukovodstvo koje ima značajan uticaj na rizični profil KI	Kontrolne funkcije
<i>broj zaposlenih</i>	5	3	6	3
Ukupna fiksna primanja	110	282	243	113
od kojih: gotovina	110	282	243	113
od kojih: akcije ili ekvivalentni bezgotovinski instrumenti	/	/	/	/
od kojih: ostali finansijski instrumenti	/	/	/	/

Navedeni iznosi predstavljaju fiksna primanja i sastoje se od:

- Osnovne zarade utvrđene ugovorom o radu koju zaposleni ostvari za puno radno vrijeme, odnosno vrijeme koje se izjednačava sa punim radnim vremenom i standardni radni učinak, u propisanim uslovima rada;
- Uvećanja zarada po osnovu godina radnog staža (minuli rad);
- Primanja koja se isplaćuju na osnovu Procedure o upravljanju ljudskim resursima Banke i to:
 - osmomartovskog poklona za zaposlene žene;
 - poklona za djecu zaposlenih do 15 godina starosti;
 - stručnog usavršavanja;
 - druga primanja koji se mogu isplatiti zaposlenima u skladu sa zakonom i kolektivnim ugovorom, a da nijesu varijabilna primanja i da ne zavise od uspješnosti.

Struktura varijabilnih primanja za 2023.godinu

(000 €)

² U ostale zaposlene su uključeni i zaposleni po osnovu eksternalizacije

Vrsta primanja	Nadzorni odbor	Upravni odbor	Više rukovodstvo koje ima značajan uticaj na rizični profil KI	Kontrolne funkcije
<i>broj zaposlenih</i>	5	3	6	3
Ukupna varijabilna primanja	/	3	47	12
od kojih: gotovina	/	3	47	12
od kojih: akcije ili ekvivalentni bezgotovinski instrumenti	/	/	/	/
od kojih: ostali finansijski instrumenti	/	/	/	/

U toku 2023.godine Banka je isplatila bonuse zaposlenim za 2022.godinu u ukupnom bruto iznosu od EUR 82 hiljada.

- **iznosi odloženih primanja dodijeljen za uspješnost u prethodnim periodima, iskazani posebno za iznos za koji se pravo iz primanja prenosi u finansijsku godinu i iznos za koji se pravo iz primanja prenosi u naredne godine i iznosi odloženih primanja za koje se pravo prenosi u finansijsku godinu, isplaćenih tokom finansijske godine kao i umanjenih na osnovu usklađivanja sa uspješnošću**

Banka u 2023. godini nije imala iznos odloženih primanja dodijeljen za uspješnost u prethodnim periodima.

- **otpremne dodijeljene u prethodnim periodima koje su isplaćene tokom finansijske godine;**

Nije bilo otpremnina u prethodnim periodima koje su isplaćene tokom 2023.godine.

14.8 Broj zaposlenih čija primanja iznose EUR 50 hiljada i više, iskazano u posebnim razredima primanja od EUR 25 hiljada

(000 €)

Razredi primanja	Raspon primanja	Broj zaposlenih
I grupa	50 - 75	5
II grupa	75 - 100	1
III grupa	100 - 125	
IV grupa	125 - 150	1

15. PODACI O KOEFICIJENTU FINANSIJSKOG LEVERIDŽA

Finansijski leveridž predstavlja, u odnosu na regulatorni kapital kreditne institucije, relativnu veličinu aktive, vanbilansnih obaveza i potencijalnih obaveza kreditne institucije za plaćanje ili isporuku ili pružanje kolaterala, uključujući obaveze po osnovu primljenih izvora finansiranja, preuzete obaveze, derivate ili repo ugovore, a isključujući obaveze koje je moguće izvršiti samo tokom stečaja ili likvidacije kreditne institucije.

Kreditna institucija je dužna da održava koeficijent finansijskog leveridža od 3%.

Koeficijent finansijskog leveridža izračunava se kao odnos osnovnog kapitala kreditne institucije i ukupnog iznosa izloženosti kreditne institucije, izražen u procentima.

Obrazac LEV – Izvještaj o finansijskom leveridžu na 31.12.2023.godine

(000 €)

Red. br.	OPIS POZICIJE	BILANSNE IZLOŽENOSTI			VANBILANSNE IZLOŽENOSTI							
		bruto izloženost	Vrijedn osna usklađi vanja	neto izloženost	bruto izložen ost	ispravke vrijednosti / rezervacije / AVA / nedostajuće pokriće NI ispravkama	neto izloženost	faktori konverzije				izložen ost ponderi sana faktoro m konverz ije
								0.1	0.2	0.5	1	
I	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	izloženosti prema centralnim vladama ili centralnim bankama	221,179	1,531	219,649	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	izloženosti prema regionalnoj ili lokalnoj samoupravi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	izloženosti prema subjektima javnog sektora	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.	izloženosti prema institucijama	31,763	222	31,541	0	0	0	0	0	0	0	0
7.	izloženosti prema privrednim društvima	111,343	2,421	108,922	6,945	247	6,698	0	996	2,906	0	4,448
8.	izloženosti prema „retail“-u	4,516	212	4,304	4,285	94	4,191	0	677	1,003	0	3,148
9.	izloženosti obezbijedene stambenim nepokretnostima	4,983	241	4,742	1,325	26	1,299	0	1,059	240	0	332
10.	izloženosti obezbijedene poslovnim nepokretnostima	7,459	508	6,951	1,542	229	1,313	0	55	1,258	0	640
11.	izloženosti sa statusom neispunjavanja obaveza	7,509	5,890	1,619	598	6	592	0	0	12	0	586
12.	visokorizične izloženosti	7,354	735	6,619	0	0	0	0	0	0	0	0
13.	izloženosti prema institucijama i privrednim društvima sa kratkoročnom kreditnom procjenom	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14.	izloženosti u obliku udjela ili akcija u subjektima zajedničkog ulaganja (CIU)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15.	izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	216	216	0			0					0
16.	ostale stavke	15,153	228	14,925	470	5	465	0	0	19	0	456
17.	UKUPNO	411,476	12,204	399,272	15,165	607	14,558	0	2,787	5,438	0	9,609

(000 €)

II	OPIS POZICIJE	IZNOS
1.	derivati	0
1.1.	forvardi	
1.2.	fjučersi	
1.3.	swopovi	
2.	spot	0
2.1.	redovni način obavljanja transakcija	
3.	transakcije finansiranja hartijama od vrijednosti (SFT)	0
3.1.	repo transakcije	
3.2.	ostalo	
III	UKUPAN IZNOS IZLOŽENOSTI	408.881
IV	OSNOVNI KAPITAL	22.128
V	KOEFICIJENT FINANSIJSKOG LEVERIDŽA	5,41%

Prosječni koeficijent finasijskog leveridža tokom 2023.godine je iznosio 5,1%. Faktori koji su uticali na promjenu koeficijenta finasijskog leveridža su: uključivanje poslovne dobiti iz 2022.godine u redovni osnovni kapital (CET1), kao i promjena nivoa aktive tokom perioda (rast aktive).

Prikazani koeficijent finasijskog leveridža utvrđen je bez prilagođavanja mjera ukupne izloženosti, u skladu sa članom 497 stav 1 tačka 4 Odluke o adekvatnosti kapitala.

Banka nije bila izložena riziku prekomjernog finasijskog leveridža, koji proizilazi iz ranjivosti kreditne institucije zbog postojećeg ili potencijalnog finasijskog leveridža koji može da dovede do neželjenih izmjena poslovnog plana kreditne institucije, uključujući i prinudnu prodaju imovine koja može da dovede do gubitaka ili do prilagođavanja vrijednosti preostale imovine kreditne institucije.

U cilju adekvatnog upravljanja prekomjernim finasijskim leveridžom, Banka je izjavom o sklonosti preuzimanja rizika (RAS) definisala limite pomenutog koeficijenta, i to: ciljanu vrijednost, limit, tolerancija rizika i plan oporavka.

16. PODACI U VEZI ZAHTJEVA ZA LIKVIDNOŠĆU

U cilju praćenja i upravljanja rizikom likvidnosti, Banka ima uspostavljene sledeće mehanizme, procedure³ i politike:

- Strategija upravljanja rizicima;
- Politika upravljanja rizikom likvidnosti;
- Politika procjene adekvatnosti likvidnosti;
- Plan za postupanje u nepredviđenim okolnostima;
- Testiranje rizika likvidnosti u stresnim situacijama; i
- Dnevno i dekadno praćenje likvidnosti preko interno postavljenih indikatora.

Pored Službe upravljanja sredstvima i Službe za kontrolu, mjerenje i izvještavanje o rizicima koji su uključeni direktno u proces upravljanja/mjerenja/izvještavanja o riziku likvidnosti, izvještaj o riziku

³ Krajem maja 2023.godine, usvojena je i Procedura upravljanja rizikom likvidnosti.

likvidnosti dostavlja se na dnevnoj osnovi Upravnom odboru Banke i svim relevantnim službama u Banci, a jednom mjesečno izvještaj se dostavlja na razmatranje i usvajanje ALCO Komitetu.

17. PODACI O PRIMJENI IRB PRISTUPA NA KREDITNI RIZIK

Banka na datum javnog objavljivanja nije primjenjivala IRB pristup u procesu regulatorne procjene adekvatnosti kapitala na polju kreditnog rizika.

18. PODACI U VEZI PRIMJENE TEHNIKA UBLAŽAVANJA KREDITNOG RIZIKA

26.1 Osnovne karakteristike politika i postupaka za bilansno i vanbilansno netiranje, kao i prikaz mjere u kojoj kreditna institucija koristi to netiranje

Banka ne sprovodi bilansno i vanbilansno netiranje, te po tom osnovu nema razvijene interne politike i postupke.

26.2 Osnovne karakteristike politika i postupaka za vrednovanje prihvatljivog kolaterala i upravljanja tim kolateralom

Kreditni rizik je glavni faktor rizika u Universal Capital banci. Kolateralizacija (obezbjeđenje) kreditne izloženosti služi kao važan faktor ublažavanja rizika i pojačava podsticaje dužnicima da otplate svoje finansijske obaveze.

Politika upravljanja kolateralima postavlja minimalne zahtjeve za procjenu kolaterala i uspostavljanje kolaterala (pravne pretpostavke za priznavanje kolaterala) za stavke koje će obezbjeđivati kreditnu izloženost Banke. Politika obuhvata sve kolaterale u vidu nepokretnosti i pokretne imovine, bez obzira na njihovu primjenljivost u prudencijalne svrhe.

Kolateral (sredstvo obezbjeđenja) je definisan kao imovina koju je dužnik založio radi obezbjeđenja kreditne izloženosti i koja je predmet prodaje u slučaju neizvršenja obaveza. Vrijednost kolaterala treba da predstavlja iznos koji Banka očekuje da naplatiti ako kolateral bude realizovan. Na osnovu ove vrijednosti, Banka je u mogućnosti da blagovremeno reaguje i izgradi adekvatne rezerve za potencijalne gubitke koji mogu nastati u slučaju bezvrijednosti ili neizvršenja obaveza.

Kolateral ima značenje svakog instrumenta obezbjeđenja potraživanja Banke prema dužniku uz zadovoljenje sljedećih uslova:

- da su prava Banke u vezi sa unovčenjem kolaterala priznata pozitivnim propisima kao prava prvog reda, odnosno ukoliko su priznata kao prava drugog reda da je vrijednost kolateralizovane imovine dovoljna da garantuje naplatu Banke u redovnom postupku namirenja;
- da ne postoje zakonske i druge smetnje da se postupak realizovanja kolaterala može sprovesti u svakom trenutku po dospelosti potraživanja Banke i namiriti u razumnom roku.

26.3 Opis glavnih vrsta kolaterala koje je kreditna institucija primila u cilju ublažavanja kreditnog rizika

Kao opšti princip, sve procjene vrijednosti kolaterala u vidu nepokretnosti (nekretnina), bez obzira na vrijednost pojedinačne stavke i veličinu kreditne izloženosti, obavlja profesionalni spoljni procjenitelj. Banka će obezbijediti da proces procjene vrijednosti kolaterala bude potpuno nezavisan i nepristrasan. Banka će zaključiti ugovore sa profesionalnim spoljnim procjeniteljima, čija je osnovna odgovornost utvrđivanje fer tržišne vrijednosti kolaterala.

Banka je svoja potraživanja najvećim dijelom obezbjedila cash kolateralom. Slijede hipoteke, jemstva, zaloga i sl.

26.4 Glavne vrste davaoca jemstava i drugih ugovornih strana u kreditnim derivatima

Glavni oblici primljenih jemstava su: ugovor o jemstvu, sudužnici, mjenični dužnici i sl.

26.5 Podaci o koncentracijama tržišnih ili kreditnih rizika u okviru primijenjenih tehnika ublažavanja kreditnog rizika

Prilikom odobravanja plasmana Banka vrši procjenu rizika poslovanja sa određenim klijentom. Sveobuhvatnom analizom utvrđuje se kreditna sposobnost klijenta, odnosno utvrđuju se primarni izvori otplate plasmana.

Obezbjeđenje predstavlja sekundarni izvor otplate, pri čemu se odluke o odobravanju plasmana nikada ne zasnivaju na vrijednosti i kvalitetu obezbjeđenja.

Svakako, kvalitet i vrijednost obezbjeđenja značajno utiču na kreditni rizik pojedinog plasmana. U tom smislu, Banka je interno propisala minimalne odnose vrijednosti pojedinih vrsta obezbjeđenja i visine iznosa plasmana.

Politika upravljanja kolateralima, kao i njen prilog, Katalog kolaterala, sadrže detaljne opise prihvatljivih sekundarnih izvora otplate (kolaterala).

26.6 Ukupna vrijednost izloženosti koja nije pokrivena prihvatljivom kreditnom zaštitom i ukupna vrijednost izloženosti koja je pokrivena prihvatljivom kreditnom zaštitom nakon primjene korektivnih faktora

Banka je u dijelu kreditnog portfolija na 31.12.2023.godine imala EUR 128.872 hiljada bilansnih izloženosti (po odbitku ispravki vrijednosti/rezervacija) koje su pokrivena prihvatljivom kreditnom zaštitom, od čega ponderu 0% pripada EUR 29.912 hiljade bilansnih izloženosti, dok je cash kolateralom pokriven iznos od EUR 87.267 hiljada. Za EUR 37.276 hiljada bilansnih izloženosti (po odbitku ispravki vrijednosti/rezervacija), s aspekta kapitalne adekvatnosti, je procijenjeno da nisu pokrivena prihvatljivom kreditnom zaštitom, odnosno isti nisu pokriveni cash kolateralom, kao ni adekvatnom stambenom i/ili poslovnom nepokretnošću.

U dijelu vanbilansnih izloženosti, ocijenjeno je da su izloženosti (po odbitku ispravki vrijednosti/rezervacija i prije primjene faktora kreditne konverzije) u iznosu od EUR 8.947 hiljada pokrivena prihvatljivom kreditnom zaštitom, od čega je cash kolateralom pokriven iznos od EUR 6.333 hiljade vanbilansnih izloženosti. Izloženosti (po odbitku ispravki vrijednosti/rezervacija i prije primjene faktora kreditne konverzije) u iznosu od EUR 5.612 hiljada nisu pokrivena prihvatljivom kreditnom zaštitom.

26.7 Odgovarajući faktor konverzije i ublažavanje kreditnog rizika povezan sa izloženošću i učestalost primjene tehnika ublažavanja kreditnog rizika sa efektom zamjene ili bez njega

Iznos rizikom ponderisane izloženosti nakon primjene dodatnog pondera za SME i za infrastrukturne projekte iznosi EUR 61,555 hiljada.

Odnos rizikom ponderisane izloženosti nakon primjene dodatnog pondera za SME i za infrastrukturne projekte i rizikom ponderisanih izloženosti prije primjene dodatnih pondera iznosi 92.35%

26.8 Iznos bilansnih i vanbilansnih izloženosti (u skladu sa standardizovanim pristupom) prema kategorijama izloženosti prije i poslije primjene faktora konverzije kao i u vezi sa tim ublažavanja kreditnog rizika

Iznos bilansnih i vanbilansnih izloženosti (u skladu sa standardizovanim pristupom) prikazan je u okviru dijela 8. Podaci o primjeni standardizovanog pristupa, odnosno 3. Podaci o kapitalnim zahtjevima i iznosi rizikom ponderisanih izloženosti.

19. PODACI U VEZI PRIMJENE NAPREDNIH PRISTUPA ZA OPERATIVNI RIZIK

Banka ne koristi napredni pristup za izračunavanje potrebnog kapitala za operativni rizik, već koristi jednostavni pristup.

20. PODACI U VEZI PRIMJENE INTERNIH MODELA ZA TRŽIŠNI RIZIK

Banka nije primjenjivala interne modele za tržišni rizik pa ne objavljuje podatke propisane članom 24 Odluke o adekvatnosti kapitala.